



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

**Atzinums Nr.17**  
**par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu plānotai ogļūdeņražu ieguvei**  
**komerciālos nolūkos Kuldīgas novada Gudenieku pagastā**

Derīgs līdz 2020. gada 13. novembrim

**Paredzētās darbības ierosinātājs un Ziņojuma izstrādātājs:**

SIA „*BALTIC OIL MANAGEMENT*”, reģistrācijas Nr.40103224795, adrese: Vecpilsētas iela 19, Rīga, LV – 1050 (turpmāk - Ierosinātāja).

**Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):**

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) ziņojums ogļūdeņražu ieguvei komerciālos nolūkos Kuldīgas novada Gudenieku pagastā (turpmāk Ziņojums) Birojā iesniegts 2016.gada 20.maijā. Pārstrādātais Ziņojums Birojā iesniegts 2017.gada 31.maijā un papildinātais Ziņojums - 2017.gada 19.septembrī.

**Atzinums izdots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.**

**1. Paredzētās Darbības nosaukums:**

Ogļūdeņražu ieguve komerciālos nolūkos (turpmāk - Paredzētā darbība).

**2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:**

Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības teritorija ir Kuldīgas novada Gudenieku pagasts, nekustamā īpašuma “*Kūlas*” (kadastra Nr.6250 006 0028) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6250 006 0028, nekustamā īpašuma “*Adzes*” (kadastra Nr.6250 006 0152) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6250 006 0152 un 6250 006 0098, nekustamā īpašuma “*Pūri*” (kadastra Nr.6250 006 0081) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6250 006 0081, nekustamā īpašuma “*Brumaņi*” (kadastra Nr.6250 006 0130) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6250 006 0130 un 6250 006 0200, nekustamā īpašuma “*Pupāji*” (kadastra Nr.6250 006 0018) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6250 006 0018 un 6250 006 0019, nekustamā īpašuma “*Sermuļi*” (kadastra Nr.6250 006 0108) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6250 006 0108 un 6250 006 0109, nekustamā īpašuma “*Lejas*” (kadastra Nr.6250 006 0003) zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem 6250 006 0003 un 625 006 0129, kā arī nekustamā īpašuma “*Adzes Čūčas*” (kadastra Nr.6250 006 0140) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 6250 006 0140 (turpmāk - Darbības vieta).

### 3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

#### 3.1. Būtiska informācija par Darbības vietu, Paredzēto darbību un IVN gaitā konstatēto:

- 3.1.1. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 29.marta rīkojumu Nr.206 *“Par ogļūdeņražu izpētes un ieguves licences laukuma noteikšanu Kuldīgas rajona Gudenieku pagastā”* Darbības vieta ir iekļauta ogļūdeņražu izpētes un ieguves licences laukumā ar kopējo platību 116,01ha (turpmāk - Licences laukums).
- 3.1.2. 2006.gada 30.jūnijā Ekonomikas ministrija citam komersantam (SIA *“Alīna”*) izsniedza licenci ogļūdeņražu izpētei un ieguvei (turpmāk – Sākotnējā licence), bet 2010.gada janvārī šajā licencē noteiktos pienākumus pārņēma Ierosinātāja. Šobrīd ir spēkā Ierosinātājai izsniegta Ekonomikas ministrijas 2015.gada 21.jūlija licence Nr.1-10-1 *„Ogļūdeņražu izpētei un ieguvei”* ar termiņu līdz 2036.gada 30.jūnijam (turpmāk 2015.gada Licence).
- 3.1.3. Saskaņā ar Sākotnējās licences nosacījumiem izpētes darbi Licences laukumā bija jāpabeidz 3 gadu laikā, citu starpā nodrošinot esošo urbumu stāvokļa novērtēšanu, eksperimentālo ieguvī, seismisko izpēti un jaunu urbumu (izpētei) ierīkošanu. Laika posmā no 2006.gada līdz 2013.gadam izpētes darbu programma tika vairākas reizes pagarināta, par galējo termiņu tās pabeigšanai 2013.gada 6.novembrī nosakot 2014.gada 30.oktobri. Saskaņā ar 2015.gada Licencē norādīto – šajā termiņā bija jānodrošina 2 ogļūdeņražu izpētes urbumu ierīkošana. Saskaņā ar 2015.gada Licencē norādīto - 2014.gada 31.oktobrī Ekonomikas ministrija ir saņēmusi informāciju no Ierosinātājas par minimālās ogļūdeņražu izpētes darbu programmas izpildi.
- 3.1.4. Novērtējuma likumā ietvertais regulējums attiecībā uz ogļūdeņražu izpēti un ieguvī paredz, ka ogļūdeņražu izpētes un ieguves urbumu ierīkošana un ogļūdeņražu ieguve veicama pēc atbilstīga ietekmju novērtējuma un nepieciešamo vides aizsardzības prasību noskaidrošanas. Proti, Novērtējuma likuma 2.pielikuma 2.punkta 4.d.apakšpunkts noteic, ka ogļūdeņražu izpētes un ieguves urbumu ierīkošanai nepieciešams ietekmes sākotnējais izvērtējums (turpmāk – Sākotnējais izvērtējums), lai izlemtu, vai darbībām nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums. Savukārt Novērtējuma likuma 1.pielikuma 20.punkts noteic, ka projektiem, kas paredz ogļūdeņražu ieguvī komerciālos nolūkos, ir jāveic IVN.
- 3.1.5. Ņemot vērā Ierosinātājas nodomu uzsākt Licences laukumā ogļūdeņražu ieguvī komerciālos nolūkos, Ierosinātājas Paredzētajai darbībai ar Biroja 2012.gada 15.oktobra lēmumu Nr.510 *„Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”* tika piemērots IVN. Ierosinātāja Paredzēto darbību plānoja veikt kā Darbības vietas nomniece. Iegūtos ogļūdeņražus bija paredzēts transportēt uz naftas pārstrādes rūpnīcu Mažeikōs (Lietuvā) 101km attālumā no Darbības vietas. Lai veiktu ogļūdeņražu ieguvī komerciālos nolūkos, paredzēts izmantot Licences laukumā esošos urbumus un ierīkot jaunus.
- 3.1.6. Ierosinātājas sākotnējā iecere aptvēra teritoriju, kas ir mazāka par Darbības vietu un ogļūdeņražu ieguves kopējais apjoms gada griezumā tika prognozēts līdz 3400m<sup>3</sup> gadā. Šādai darbībai Birojs 2013.gada 11.janvārī izdeva programmu IVN veikšanai. Tomēr IVN gaitā Ierosinātāja Darbības vietā iekļāva papildus īpašumus, palielinot arī prognozēto ogļūdeņražu ieguves iespējamo apjomu (līdz 7000m<sup>3</sup>/gadā). Līdz ar to Birojs 2014.gada 5.augustā izdeva jaunu programmu ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanai (turpmāk - Programma), kas attiecas uz visu Darbības vietu.
- 3.1.7. Novērtējuma likuma 3.panta 7.punkts noteic, ka paredzēto darbību, kurai ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādējādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme. 2013.gada 25.janvārī Ierosinātāja ar vēstuli Nr.8-13/N vaicāja, vai uzsāktās IVN procedūras ietvaros, kas paredz naftas ieguvī komerciālos nolūkos un urbumu ierīkošanu, katram atsevišķi ierīkojamam

urbumam nepieciešams veikt Sākotnējo izvērtējumu. Birojs ar 2013.gada 6.februāra vēstuli Nr.3-01/253 Ierosinātāju informēja, ka urbumu ierīkošana un ar Paredzēto darbību saistītās summārās ietekmes vērtējamas jau piemērotās IVN procedūras ietvaros.

- 3.1.8. Brīdī, kad Paredzētajai darbībai tika piemērots IVN – Darbības vietā bija 4 urbumi (R-1, R-2, AK-1 un AK-2). 2016.gada 5.augustā Birojs saņēma Valsts vides dienesta (turpmāk –VVD) Liepājas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk - Pārvalde) 5.augusta vēstuli Nr.5.4.-11/1067, ar kuru Birojam tika pārsūtīts Darbības vietā veiktas pārbaudes rezultāts Nr.457 – 13/2016 ”Ziņojums par pārbaudes rezultātiem” (turpmāk – Pārbaudes rezultāts). Saskaņā ar Pārbaudes rezultātu - periodā no 2011.-2012.gadam Darbības vietā ir pārbūvēti 4 Darbības vietā esošie ieguves urbumi, kā arī ierīkots viens jauns urbums AK-3. Savukārt periodā no 2013.gada jūnija līdz 2016.gada janvārim Darbības vietā ierīkoti 4 jauni ogļūdeņražu ieguves urbumi (SP-1, SP-2, SP-3, SP-4), kuri ir nodoti ekspluatācijā un tiek izmantoti ogļūdeņražu ieguvei. Nedz Sākotnējais izvērtējums, nedz IVN šo urbumu ierīkošanai un ekspluatācijai ogļūdeņražu ieguvei netika nodrošināts, ar to pārkāpjot Novērtējuma likuma 3.<sup>2</sup>panta 1.daļas 1.punkta un 4.panta 1.daļas 1.punkta prasības.
- 3.1.9. Tādējādi, šobrīd, kad tiek vērtēts Ziņojums un izdots Biroja atzinums, – Darbības vietā ir kopumā jau 9 urbumi. Viens urbums R-1 ir slēgts un netiek izmantots, urbums AK-3 tiek izmantots kā injekcijas urbums (no ogļūdeņražiem atdalītā šķidrums iesūkšanās atpakaļ ģeoloģiskajā struktūrā), bet no 7 urbumiem (R-2, AK-1, AK-2, SP-1, SP-2, SP-3 un SP-4) tiek izsūkņēti ogļūdeņraži. Licences laukumā ir arī izbūvēts tehnoloģiskais laukums, kurā tiek veikta iegūto ogļūdeņražu atdalīšana no šķidrās sālsūdens frakcijas, ogļūdeņražu uzglabāšana un pārkraušana autocisternās. Tāpat ir izbūvēts pievadceļš un iegūtie un autotransportā pārsūkņētie/pārkrautie ogļūdeņraži tiek transportēti realizācijai.
- 3.1.10. Attiecīgi, lai veiktu (vai turpinātu) ogļūdeņražu ieguvi komerciālos nolūkos, izmaiņas Darbības vietā faktiski vairs nav nepieciešamas. Jau pēc IVN piemērošanas, Licences laukumā ir izbūvētas un ierīkotas visas būves un iekārtas, kas var nodrošināt ogļūdeņražu ieguvi, derīgā produkta atdalīšanu, uzglabāšanu un pārkraušanu/pārsūkņēšanu. Kā papildus paredzēta darbība konstatējama tikai iecere ierīkot 3 papildus urbumus.
- 3.1.11. Eiropas Savienības un Latvijas nacionālie tiesību akti ietekmes uz vidi novērtējuma jomā paredz, ka darbību, kam nepieciešams IVN, nedrīkst uzsākt pirms ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra veikta un pabeigta un šāds nosacījums attiecas arī uz saistītajiem būvdarbiem. Tomēr atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas spriedumā C-201/02 (motīvu 70.punkts; nolēmuma 2.punkts) noteiktajam, Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajām valsts iestādēm vienlaikus ir arī pienākums veikt visus nepieciešamos pasākumus dalībvalsts procesuālās autonomijas ietvaros, lai labotu šāda novērtējuma savlaicīgu neveikšanu un veiktu IVN gadījumos, ja šāda prasība nav bijusi savlaicīgi ievērota.
- 3.1.12. Konstatējot minētos apstākļus, Birojs ar 2016.gada 17.augusta lēmumu Nr.3-01/1038 „Par ogļūdeņražu ieguves komerciālos nolūkos Kuldīgas novada Gudenieku pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma atgriešanu pārstrādāšanai” uzdeva un ar Biroja 2017.gada 7.jūlija starplēmumu Nr.3-01/749 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” uzturēja prasību Ierosinātajai nodrošināt ar Paredzētās darbības uzsākšanu radīto ietekmju novērtējumu vismaz tik tālu, cik to var nodrošināt, veicot *ex post* novērtējumu jeb pēcpārbaudi. **Tādējādi, IVN uzdevums daļēji ir arī novērtēt jau realizēto darbību ietekmi uz vidi. Šādā pēcpārbaudē:**

- 3.1.12.1. **novērtējami bez ietekmes novērtējuma un vides aizsardzības prasību noskaidrošanas ierīkotie urbumi un to ierīkošanas vietas, ietekmes, kādas ir radītas, ierīkojot un ekspluatējot šos urbumus;**
- 3.1.12.2. **novērtējams, vai nav nepieciešami vides atjaunošanas un sanācijas darbi, tostarp balstoties uz novērtējumu par veikto darbību atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī vai nav nepieciešami pārbūves darbi, lai nepieļautu būtiskas ietekmes uz vidi turpināšanos.**
- 3.1.13. Iesniedzot papildināto Ziņojumu 2017.gada 19.septembrī, Ierosinātāja prasību par ietekmes pēcpārbaudi ir izpildījusi, tomēr ietekmes pēcpārbaude pievienota Ziņojumam atsevišķa sējuma veidā, kuru Ierosinātāja ir kvalificējusi kā „*ierobežotas pieejamības informāciju*” (*Birojam šī atzinuma izsniegšanai tā ir pieejama*).
- 3.1.14. Ogļūdeņražu ieguves nosacījumus regulē Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumi Nr. 805 „*Noteikumi par ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvī*”. Saskaņā ar šo noteikumu 151.punktu, lai veiktu ogļūdeņražu ieguvī, jāsaņem piesārņojošas darbības atļauja saskaņā ar šo jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 „*Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai*” 1.pielikuma 8.8.punktu – ogļūdeņražu ieguvei nepieciešamā atļauja atbilst B kategorijas piesārņojošas darbības atļaujai. Šādu atļauju līdz šim Ierosinātāja nav saņēmusi.

## **3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:**

- 3.2.1. Licences laukums atrodas Kuldīgas novada Gudenieku pagasta dienvidu daļā pie robežas ar Aizputes novada Lažas pagastu.
- 3.2.2. Raksturojot ogļūdeņražu krājumus Licences laukumā, Ziņojumā norādīts, ka pēc naftas atradņu klasifikācijas tā ir pazemes ūdeņos peldošā atradne, kuru no apakšas balsta mineralizēti kembrija sālsūdeņi un pārsedz blīvi, fluīdu necaurļaidīgi māli. Starp kembrija nogulumiem Kuldīgas pacēluma robežās ogļūdeņražu ieguves jomā vislielākā perspektīva saistāma ar vidējā kembrija iežiem, īpaši griezuma augšējā daļā, kuru ieguluma dziļums ir 980 – 1000m. Aprēķinu rezultātā noteikts, ka ogļūdeņražu iespējamais (kopējais) ieguves apjoms ir ~90 tūkst.t. Atbilstoši Ziņojumam - iegūstamie ogļūdeņraži ir raksturojami kā mazsērains, parafinēta, sveķaina nafta, kuras blīvums pārsniedz  $0,90 \text{ g/m}^3$  (*Biroja piezīme: Ziņojuma ir acīmredzama pārrakstīšanās kļūda, jo ogļūdeņražu blīvums ir  $\sim 0,9 \text{ g/cm}^3$* ). Ogļūdeņražiem ir augsta viskozitāte, ko nosaka pazemes temperatūra ( $\sim 21^\circ\text{C}$ ) un lielais smago frakciju saturs, kā arī ūdens - ogļūdeņražu maisījuma spiediens slānī nav augsts. Atbilstoši Ziņojumam attiecīgie apstākļi ietekmē (stipri apgrūtina) naftas pieteci urbumā un tās izsūkņēšanā, bet vienlaikus samazina noplūžu iespējas.
- 3.2.3. Licences laukums galvenokārt sastāv no lauksaimniecībā izmantojamas zemes, tas dienvidos robežojas ar Rīvas upi un ziemeļos ar pašvaldības autoceļu, kas pieslēdzas valsts vietējas nozīmes autoceļam V1265 *Basi – Apriķi*. Licences laukuma teritorijā ir divas viensētas – “*Pupāji*” un “*Lejas*”, no kurām (kā norādīts Ziņojumā) šobrīd apdzīvota ir tikai viensēta “*Lejas*”. Licences laukuma tuvumā atrodas trīs viensētas – “*Jaunrožkalni*” (aptuveni 70m attālumā), “*Peles*” (aptuveni 120m attālumā) un “*Namdari*” (aptuveni 170m attālumā), no kurām (kā norādīts Ziņojumā) šobrīd apdzīvotas ir viensētas “*Peles*” un “*Namdari*”.
- 3.2.4. Saskaņā ar Kuldīgas novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025.gadam (turpmāk Novada plānojums) grafisko daļu “*Kuldīgas novada Gudenieku pagasta teritorijas atļautās izmantošanas plāns*” lielākajai daļai Licences laukuma teritorijas kā plānotā (atļautā izmantošanas) noteikta “*Lauksaimniecības teritorija*”, bet daļai teritorijas

rietumos – “*Mežu teritorija*”. Minētajās teritorijās saskaņā ar Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem ir atļauta derīgo izrakteņu izpēte un ieguve, ja to pieļauj dabas aizsardzības prasības.

- 3.2.5. Atbilstoši lietas materiāliem 4 urbumi ogļūdeņražu izpētei un ieguvei Licences laukumā tikuši ierīkoti padomju gados (urbumi “*Kuldīga R-1*” un “*Kuldīga R-2*” jeb R-1 un R-2, kā arī urbumi, kas Ziņojumā apzīmēti ar AK-1 un AK-2). Urbumus AK-3, SP-1, SP-2, SP-3 un SP-4 ir ierīkojusi Ierosinātāja.
- 3.2.6. Urbumi galvenokārt izvietoti Licences laukuma austrumu daļā (izņemot slēgto urbumu R-1, kas atrodas ~1km attālumā uz rietumiem). Urbumi izvietoti salīdzinoši koncentrētā grupā, kuras nosacītā centrā ir tehnoloģiskais laukums.
- 3.2.7. Iegūtās produkcijas plūsma no urbumiem AK-1, AK-2, SP-1, SP-2, SP-3 un SP-4 uz tehnoloģisko laukumu tiek nodrošināta pa cauruļvadiem, kas ieguldīti ~ 1m dziļumā. Tehnoloģiskajā laukumā tiek veikta no urbumiem iegūtā produkta separācija (ogļūdeņražu nodalīšana no sālsūdens), ogļūdeņražu uzglabāšana 3 virszemes rezervuāros (ar 50m<sup>3</sup> ietilpību katrs) un atdalītā sālsūdens uzglabāšana 1 virszemes rezervuārā (50m<sup>3</sup>). Informācija par līdz šim iegūtajiem ogļūdeņražu apjomiem Ziņojumā nav sniegta. No Pārvaldes sniegtās informācijas neizriet, ka šādas ziņas būtu arī Pārvaldes rīcībā.
- 3.2.8. Papildus tehnoloģiskajā laukumā ir arī nojume, kurā tiek veikta un paredzēta ķīmisko vielu uzglabāšana (nepieciešamas urbumu ierīkošanai (urbšanas duļķes), kā arī ogļūdeņražu-ūdens maisījuma frakciju nodalīšanai). Ziņojumā norādīts, ka nojumes pamatnes segums ir ciets pretinfiltrācijas segums, kas nodrošina virsmas izolāciju no augsnes, grunts un pazemes ūdeņiem. Informācija par pretinfiltrācijas risinājumu Ziņojumā nav sniegta.
- 3.2.9. Uz ziemeļiem no tehnoloģiskā laukuma ir urbums AK-3, caur kuru no izsūkņētā produkta atdalītais šķidrums (galvenokārt sālsūdens) tiek injicēts atpakaļ ģeoloģiskajā struktūrā ~ 1000m dziļumā. Atdalītā šķidrums plūsmu uz injekcijas urbumu AK-3 nodrošina cauruļvadi, kas ieguldīti ~ 1m dziļumā. Saskaņā ar Pārbaudes rezultātu, ģeoloģiskajā struktūrā iesūkņētais ūdens daudzums tiek noteikts aprēķinu ceļā.
- 3.2.10. Daļa Licences laukuma (tā dienvidu daļa) ietilpst Rīvas upes aizsargjoslā, kas atbilstoši Novada plānojuma grafiskajai daļai vietām noteikta platāka par minimālo 100m joslu. Aizsargjoslu likuma 7.panta 2.daļas 1.o. apakšpunkts noteic, ka ūdenstecei ar applūstošu teritoriju aizsargjoslu noteic ne mazāku kā visas applūstošās teritorijas platumā līdz ūdens līmenim neatkarīgi no minimālā aizsargjoslas platumā. Viens no jaunajiem urbumiem (SP-4) ir ierīkots Rīvas upes aizsargjoslā, - vietā, kur aizsargjosla noteikta platāka kā minimālais aizsargjoslas platumā.
- 3.2.11. Pie urbumiem R-1 un R-2 ir ierīkoti gruntsūdens monitoringa urbumi. Saskaņā ar Ziņojumu gruntsūdens kvalitātes novērtējums tiek veikts divas reizes gadā un monitoringa rezultāti tiek sniegti Pārvaldē. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai un Pārvaldes sniegtajai informācijai gruntsūdens kvalitātes normatīvu pārsniegumi līdz šim nav konstatēti.
- 3.2.12. Lai piekļūtu Licences laukumam, tiek izmantots pašvaldības autoceļš ar grants un dolomīta šķembu segumu, kas pieslēdzas valsts vietējas nozīmes autoceļam V1265 *Basi – Apriķi*.
- 3.2.13. Saskaņā ar Ziņojumu piekļūšana urbumiem ir ierobežota – ir uzstādīta barjera nepiederoša transporta un gājēju kustībai, ap urbumiem AK-2, AK-1, SP-3, SP-1, SP-2, R-2 un tehnoloģiskajām iekārtām ir uzstādīts metāla sieta žogs ar slēdzamiem vārtiem, kā arī Licences laukumā ir izvietotas brīdinājuma zīmes un norobežojošās lentes. Atrašanās tehnoloģiskajā laukumā ir iespējama tikai pavadošās personas klātbūtnē.

- 3.2.14. Ziņojumā secināts, ka Darbības vietai raksturīgi samērā vienkārši inženierģeoloģiskie apstākļi. Visā teritorijā zemaugsnes pamatiežus veido morēnas mālsmilts vai smilšmāls, un teritorijas lielākajā daļā gruntsūdens iegul 1 līdz 2m dziļumā. Savukārt Rīvas upes tuvumā un atsevišķos reljefa pazeminājumos gruntsūdens līmenis ir augstāks (var sasniegt ~0,2m no zemes virsmas). Secināts, ka Darbības vietā nav sastopamas vājas gruntis. Novērtēts, ka Darbības vietā nav novērojami mūsdienu ģeoloģiskie procesi, t.sk. karsta procesi un Licences laukuma teritorija neatrodas paaugstināta seismoloģiskā riska nogabalā.
- 3.2.15. Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr.118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” 2.<sup>1</sup> pielikumā ietvertu informāciju Rīva visā tās garumā ietverta prioritāro zivju ūdeņu sarakstā un tai piešķirts lašveidīgo zivju ūdeņu statuss. Atbilstoši Ziņojumā ietvertajai informācijai Rīvas upei netiek veikts ūdens kvalitātes monitorings, līdz ar to nav datu par tās atbilstību minētajos noteikumos noteiktajiem ūdens kvalitātes normatīviem.
- 3.2.16. Darbības vieta ir meliorēta, virszemes noteces un gruntsūdeņu plūsma ir vērsta uz Rīvas upi.
- 3.2.17. Novērtēts, ka Licences laukuma teritorijā neatrodas pazemes ūdens atradnes, kā arī Licences laukuma teritorija nepārklājas un nerobežojas ar kādu pazemes ūdens atradnes aizsargjoslu. Vietējo individuālo saimniecību ūdensapgādē galvenokārt tiek izmantotas grodu akas un seklie (līdz 10m) urbumi (spices), kas ūdeni iegūst no aktīvās ūdens apmaiņas (saldūdeņu) zonā esošā gruntsūdens horizonta.
- 3.2.18. Darbības vieta neietilpst īpaši aizsargājamā teritorijā (tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija atrodas aptuveni 3,5km attālumā). Īpaši aizsargājamas sugas un to dzīvotnes, īpaši aizsargājami un Eiropas nozīmes biotopi darbības vietā nav konstatēti. Atbilstoši novērtējumam ne Darbības vietā, ne tās tuvākajā apkārtnē neatrodas nacionālas nozīmes ainaviskās teritorijas, kā arī Darbības vieta neatrodas ekoloģiski nozīmīgā ainavu telpā. Tāpat plānotajā ogļūdeņražu ieguves teritorijā neatrodas kultūras pieminekļi un kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti, kā arī Darbības vietā un tās tuvākajā apkārtnē neatrodas nozīmīgi rekreācijas un tūrisma objekti.

### **3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:**

- 3.3.1. Raksturojot Paredzēto darbību un tās nodrošinājumu, nodalāmas darbības, kas Licences laukumā jau veiktas, no darbībām, kas Licences laukumā vēl tikai plānotas:
- 3.3.1.1. Laikā, kad tiek vērtēts Ierosinātajās nodrošinātais Ziņojums un izdots šis Biroja atzinums, urbuma AK-3, kā arī urbumu SP-1, SP-2, SP-3 un SP-4 ierīkošana (tostarp izvēloties piemērotāko vietu) vairs nav paredzēta. Minētie urbumi ir ierīkoti un tiek ekspluatēti, iegūstot ogļūdeņražus un veicot atdalīta sālsūdens iesūkņšanu. Attiecīgi Birojs, izdodot šo atzinumu, var tikai izdarīt secinājumus par ietekmi uz vidi, kas jau radīta, un pārbaudīt, vai nav konstatējami normatīvo aktu pārkāpumi un nepieciešamība veikt ietekmes novēršanas darbus (kā esošas situācijas labojumu). **Vadoties no šāda novērtējuma, Birojs, sniedzot šo atzinumu, attiecīgās atzinuma nodaļās saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu norāda savus apsvērumus un, ja nepieciešams, izvirza nosacījumus attiecībā uz darbībām, kas esošās situācijas labojumam īstenojamas vai darbībām, kas nav pieļaujamas.**
- 3.3.1.2. Saskaņā ar Ierosinātajās sniegto informāciju – Licences laukumā ir paredzēts turpināt ekspluatēt ierīkotos urbumus (izņemot urbumu R1), kā arī nākotnē (iespējams) ierīkot vēl papildus urbumus, kuru kopskaits nepārsniegtu 3. Ierosinātāja Licences laukuma robežās ir definējusi perspektīvās ieguves laukumu, kura teritorijā nākotnē

varētu tikt ierīkoti papildus urbumi (*informācija par šī laukuma precīzām robežām ietverta Ziņojuma pielikumā kā ierobežotas pieejamības informācija, bet Birojam šī atzinuma izsniegšanai tā ir pieejama*). Tādējādi – darbības, kas atbilst vēl tikai paredzētas darbības tvērumam ir esošo urbumu ekspluatācijas turpināšana un 3 jaunu urbumu ierīkošana. **Vadoties no novērtējuma par darbībām, kas vēl tikai paredzētas, Birojs, sniedzot šo atzinumu, attiecīgās atzinuma nodaļās saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu norāda savus apsvērumus un, ja nepieciešams, izvirza nosacījumus, ar kādiem darbības īstenojamas vai nav pieļaujamas.**

- 3.3.2. **Tālāk šajā Biroja atzinuma apakšnodaļā īsumā raksturotas tās darbības, kuras vēl tikai paredzēts veikt.**
- 3.3.3. Konstatējams, ka kopējo ieguves apjomu Ierosinātāja nav paredzējusi lielāku par 7000m<sup>3</sup> ogļūdeņražu gadā. Šādu apjoma limitu Ierosinātāja apņēmusies nodrošināt, neatkarīgi no urbumu skaita izmaiņām, t.i. – gan izmantojot jau esošos, gan papildus vēl 3 urbumus, ja tādi tiks ierīkoti. Ieguves apjoma nemainību Ierosinātāja pamato ar plānotu ieguves vienmērību, lai nodrošinātu aprēķināto ogļūdeņražu krājumu izmantošanu 2015.gada Licences darbības laikā.
- 3.3.4. Ziņojumā novērtēts, ka esošo būvju un inženierkomunikāciju nojaukšana, pārveidošana un pārvietošana nav nepieciešama. Novērtēts, ka pēc IVN pabeigšanas nav sagaidāmas izmaiņas autotransporta maršrutā. Jaunu urbumu ierīkošana tiks veikta līdzvērtīgi kā līdz šim.
- 3.3.5. Ziņojumā ir sniegts urbumu ierīkošanas salīdzinoši detalizēts apraksts, tostarp raksturojot ieguves tehnoloģijas, procesus urbuma ierīkošanai un sniedzot informāciju par drošuma aprīkojumu (*informācija, kas saistīta ar urbumu ierīkošanas tehnisko nodrošinājumu, ietverta Ziņojuma pielikumā kā ierobežotas pieejamības informācija, bet Birojam šī atzinuma izsniegšanai tā ir pieejama*). Papildus arī Ziņojuma publiskajā daļā vispārēji raksturoti urbuma ierīkošanas darbi un to ekspluatācija. Plašāk ierīkošanas darbus birojs aplūko šī Biroja atzinuma 6.4.1. apakšnodaļā.
- 3.3.6. Ogļūdeņražu ieguve tiek veikta un ir paredzēta, izmantojot ar elektroenerģiju darbināmus sūkņus. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam ogļūdeņražu ieguve ar dziļumsūkņa palīdzību ir visizplatītākais ogļūdeņražu mākslīgais pacelšanas veids. Dziļumsūknis nodrošina stieņu “*turp – atpakaļ*” gaitas kustību, kā rezultātā ogļūdeņraži tiek sūknēti no urbuma. Atbilstoši Ziņojumam ogļūdeņražu ieguves stadijā tehnoloģiskajām vajadzībām nav nepieciešami ūdens resursi.
- 3.3.7. Iegūtais ogļūdeņražu produkts no urbumiem pa cauruļvadiem tiek pārsūknēts uz tehnoloģisko laukumu, kur tiek veikta to attīrīšana – ogļūdeņražu atdalīšana no šķidrums, izmantojot separācijas un dehidrācijas iekārtas (separācijai nelielos daudzumos tiek izmantots *deemulgators T-2484R*). Atdalītais šķidrums tiek pārsūknēts uzglabāšanas rezervuārā, bet pēc tam caur urbumu AK-3 iesūknēts atpakaļ ģeoloģiskajā struktūrā. Saskaņā ar Ziņojumu iesūknētais šķidrums pakāpeniski mazina arī ogļūdeņražu viskozitāti un palīdz to izspiest no iežiem (padara ogļūdeņražus ieguvei pieejamākus).
- 3.3.8. Atdalītie (atūdeņotie) ogļūdeņraži tiek uzglabāti 3 rezervuāros ar katra tilpumu 50m<sup>3</sup>. No rezervuāriem ogļūdeņraži tiek uzpildīti autocisternās un izvesti uz naftas pārstrādes rūpnīcu Mažeikos. Iegūtie un atdalītie ogļūdeņraži tāpat kā līdz šim tiks transportēti ar autotransportu, veicot ~ vienu reisu diennaktī, ~20 dienas mēnesī.
- 3.3.9. Ziemā rezervuāri un naftas vadi tiek apsildīti, izmantojot ar sašķidrināto naftas gāzi (turpmāk SNG) darbināmu ūdenssildāmo katlu *Viessmann Vitola Biferal* (jauda 34kW). Gada laikā paredzēts izmantot 10m<sup>3</sup> SNG.

- 3.3.10. Saskaņā ar Ziņojumu visu esošo un plānoto urbumu sūkņi darbosies visu diennakti, izņemot injekcijas urbuma AK-3 sūkņu kompleksu, kas darbosies 30 minūtes dienas laikā. Atbilstoši Ziņojumam jauni injekcijas urbumi netiek plānoti.
- 3.3.11. Gruntsūdens kvalitātes kontrolei papildus paredzēts izveidot 4 jaunus monitoringa urbumus, kurus paredzēts izvietot gruntsūdens plūsmas virzienā, leļpus urbumiem, kas atrodas tuvāk Rīvas upei, t.i. – pie urbumiem SP-4, SP-2, SP-1 un AK-1.
- 3.3.12. Darbības vietā ir nodrošināts pieslēgums elektrosadales tīkliem, elektroapgādes traucējumu gadījumā var tikt izmantots dīzeļģenerators. Dzeramo ūdeni darbiniekiem plānots pievest ūdens pudelēs. Sadzīves vajadzībām Darbības vietā ir pārvietojamā biotualete.

#### **3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:**

- 3.4.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipi paredz prasību, ka paredzētās darbības novērtējuma ietvaros tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 17.panta 3.daļas 1.punktu pamatā kā paredzētās darbības alternatīvas ir vērtējamas vietas vai tehnisko risinājumu alternatīvas.
- 3.4.2. Ievērojot to, ka Ierosinātāja šobrīd precīzi nav definējusi vietas, kur plānota papildus 3 urbumu ierīkošana, IVN ietvaros aplūkoti 2 scenāriji urbumu ierīkošanas vietas izvēlei, balstoties uz novērtējumu par iespējamiem ierobežojošiem vai limitējošiem faktoriem. A scenārijā pieņemts, ka urbumi var tikt ierīkoti jebkur Licences laukumā, B scenārijā pieņemts, ka urbumu ierīkošanai nosakāms izvietojuma ierobežojums konkrētā definētā „perspektīvās ieguves laukumā” (*informācija par šī laukuma precīzām robežām noteikta kā ierobežotas pieejamības informācija, bet Birojam šī atzinuma izsniegšanai tā ir pieejama*). Balstoties uz novērtējumu par ietekmi uz vidi, definēti principiālie nosacījumi un aprobežojumi attālumiem, kādus jāievēro starp iekārtām/urbumu vietām un dzīvojamām mājām, lai neradītu trokšņa robežvērtību pārsniegumus. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam novērtējumam, pie nosacījuma, ja tiek ievēroti novērtētie ierobežojumi, B vai A scenārija izvēlei nav būtiskas nozīmes.

#### **4. Izvērtētā dokumentācija:**

- 4.1. Ierosinātājas 2012.gada 9.oktobra iesniegums ietekmes uz vidi novērtējumam par ogļūdeņražu ieguvi komerciālos nolūkos 3400m<sup>3</sup>/gadā apjomā.
- 4.2. Biroja 2012.gada 15.oktobra lēmums Nr.510 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” ogļūdeņražu ieguvei komerciālos nolūkos.
- 4.3. Ierosinātājas 2012.gada 7.novembra vēstule Nr.130-12/N „Par ietekmes uz vidi novērtējuma uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu”, ar kuru Birojā iesniegts paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un vairāki pielikumi (Birojā saņemta 2012.gada 8.novembrī).
- 4.4. SIA „Artis JP” 2012.gada 23.novembra vēstule „Par ogļūdeņraža ieguvi Gudenieku pagastā” (Birojā saņemta 2012.gada 23.novembrī).
- 4.5. Privātpersonas 2012.gada 22.novembra vēstule „Par ogļūdeņraža izpēti un ieguvi Kuldīgas novada Gudenieku pagastā” (Birojā saņemta 2012.gada 26.novembrī).
- 4.6. Izstrādātājas 2012.gada 6.decembra vēstule Nr.142-12/N „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, ar kuru iesniegta sākotnējās sabiedriskās apspriešanas protokola kopija ar pielikumu, iesniegumi nekustamo īpašumu īpašniekiem ar VAS „Latvijas Pasts” čeku kopijām par sūtījumu nosūtīšanu un paziņojuma publikācijas laikrakstā „Kurzemnieks” kopija (Birojā saņemta 2012.gada 11.decembrī).



- 4.7. Ierosinātājas 2012.gada 20.decembra vēstule Nr.151-12/N „*Par programmu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai*” ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei (Birojā saņemta 2012.gada 21.decembrī).
- 4.8. 2013.gada 11.janvāra Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.9. Ierosinātājas 2013.gada 25.janvāra vēstule Nr.8-13/N „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” ar jautājumu par sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību katram atsevišķi ierīkojamam dziļurbumam eksperimentālai ogļūdeņražu ieguvei (Birojā saņemta 2013.gada 28.janvārī).
- 4.10. Biroja 2013.gada 6.februāra vēstule Nr.3-01/253 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, ar kuru sniegta atbilde uz Ierosinātājas 2013.gada 25.janvāri vēstuli.
- 4.11. Ierosinātājas 2014.gada 4.marta iesniegums ietekmes uz vidi novērtējumam Nr.13-14/N par ogļūdeņražu ieguvi komerciālos nolūkos 7000m<sup>3</sup>/gadā apjomā.
- 4.12. Ekonomikas ministrijas 2014.gada 11.marta vēstule Nr.424-5-3646 „*Par Ekonomikas ministrijas 2013.gada 6.novembra licences ogļūdeņražu izpētei un ieguvei Nr.1 izraksta izsniegšanu*”, kas adresēta Ierosinātājai (Birojā saņemta 2014.gada 24.martā).
- 4.13. Biroja 2014.gada 18.marta vēstule Nr.3-01/440 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, ar kuru Ierosinātājai lūgts informēt pašvaldību un sabiedrību par izmaiņām sākotnēji apspriestajā darbībā (ogļūdeņražu ieguve 3400m<sup>3</sup>/gadā apjomā), nodrošinot plānotajai darbībai (ogļūdeņražu ieguvei 7000m<sup>3</sup>/gadā apjomā) ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi un dot sabiedrībai iespēju iesniegt rakstveida priekšlikumus par darbības iespējamo ietekmi uz vidi.
- 4.14. Ierosinātājas 2014.gada 11.aprīļa vēstule Nr.30-14/N „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*”, ar kuru iesniegts paziņojums par atkārtotu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un vairāki pielikumi.
- 4.15. Ierosinātājas 2014.gada 29.aprīļa vēstule Nr.39-14/N ar informāciju par plānotās darbības teritorijas paplašināšanu.
- 4.16. Ierosinātājas 2014.gada 6.maija vēstule Nr.42-14/N „*Par paziņojuma par paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēšanu*”, ar kuru iesniegts paziņojums par atkārtotu sākotnējo sabiedrisko apspriešanu.
- 4.17. Biedrības „*Suitu novads*” 2014.gada 26.maija priekšlikumi Paredzētajai darbībai (Birojā saņemti 2014.gada 29.maijā).
- 4.18. Ierosinātājas 2014.gada 24.jūlija vēstule Nr.71-14/N, ar kuru iesniegtas sākotnējo sabiedrisko apspriešanu protokolu kopijas ar pielikumiem, 2014.gada 11.aprīļa un 2014.gada 9.maija iesniegumi nekustamo īpašumu īpašniekiem ar VAS „*Latvijas Pasts*” čeku kopijām par sūtījumu nosūtīšanu un laikrakstu sludinājumu kopijas par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu, kā arī kuru lūgts izsniegt Programmu paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam (Birojā saņemts 2014.gada 25.jūlijā).
- 4.19. 2014.gada 5.augusta Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.20. Ierosinātājas 2014.gada 2.decembra vēstule Nr.95-14/N „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru*”, ar jautājumiem par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru (Birojā saņemts 2014.gada 3.decembrī).
- 4.21. Biroja 2015.gada 20.janvāra vēstule Nr.3-02/79 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, ar kuru sniegta atbilde uz Ierosinātājas 2014.gada 2.decembra vēstuli.
- 4.22. Ierosinātājas 2016.gada 14.aprīļa vēstule Nr.38-16/N „*Par informācijas publicēšanu*”, ar kuru iesniegts paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu.
- 4.23. Ierosinātājas 2016.gada 16.maija vēstule Nr.41-16/N, ar kuru iesniegts sanāksmes protokols ar pielikumu, iesniegumi nekustamo īpašumu īpašniekiem ar VAS „*Latvijas*

- Pasts*” čeku kopiju par sūtījumu nosūtīšanu un laikraksta sludinājuma kopija par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Birojā saņemts 2016.gada 17.maijā).
- 4.24. Ierosinātājas 2016.gada 18.maija vēstule Nr.42-16/N „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, ar kuru iesniegts Ziņojums, tā elektroniskā versija USB datu nesējā, paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā un ierobežotas pieejamības informācija (Birojā saņemts 2016.gada 20.maijā).
  - 4.25. Ekonomikas ministrijas 2016.gada 17.jūnija vēstule Nr.442-1-5607 „*Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” piesārņojošas darbības atļauju*” ar pielikumiem, kurā lūgts sniegt informāciju, vai Ierosinātāja ir saņēmusi piesārņojošas darbības atļauju.
  - 4.26. Eksperta 2016.gada 27.jūnija Atzinums par Ziņojumu.
  - 4.27. Eksperta 2016.gada 27.jūnija Atzinums par Ziņojumu.
  - 4.28. Pārvaldes 2016.gada 11.jūlija vēstule Nr.5.5.-20./971 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
  - 4.29. Ekonomikas ministrijas 2016.gada 18.jūlija vēstule Nr.442-1-6626 „*Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” sākotnējo izvērtējumu*” ar pielikumiem, kas adresēta Valsts vides dienestam un zināšanai Birojam, lūdzot informāciju, vai Ierosinātāja ir veikusi Sākotnējo izvērtējumu ogļūdeņražu izpētes un ieguves urbumu ierīkošanai.
  - 4.30. Biroja 2016.gada 19.jūlija vēstule Nr.3-01/933 „*Par lēmuma izdošanas termiņa pagarinājumu*”.
  - 4.31. Pārvaldes 2016.gada 5.augusta vēstule Nr.5.4.-11/1067 „*Par pārbaudi SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” ar tai pievienotu Pārvaldes 2016.gada 4.augusta Ziņojumu par pārbaudes rezultātiem Nr.457-13/2016.*
  - 4.32. Pārvaldes 2016.gada 17.augusta vēstule Nr.5.4.-11/1097 „*Par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu*”.
  - 4.33. Biroja 2016.gada 17.augusta lēmums Nr.3-01/1038 „*Par ogļūdeņražu ieguves komerciālos nolūkos Kuldīgas novada Gudenieku pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma atgriešanu pārstrādāšanai*”.
  - 4.34. Ierosinātājas 2017.gada 29.maija vēstule Nr.18-17/N „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, ar kuru iesniegts pārstrādāts Ziņojums, Ziņojuma un trokšņa ievaddatu elektroniskā versija USB datu nesējā, paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā, kopsavilkums, ierobežotas pieejamības informācija un Ziņojuma precizējumu skaidrojums un kopsavilkums (Birojā saņemts 2017.gada 31.maijā).
  - 4.35. Pārvaldes 2017.gada 27.jūnija vēstule Nr.5.4.-11/970 „*Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” ietekmes uz vidi ziņojumu*”.
  - 4.36. Biroja 2017.gada 7.jūlija vēstule Nr.3-01/749 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
  - 4.37. Ekonomikas ministrijas 2017.gada 12.jūlija vēstule Nr.442-1-4963 „*Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
  - 4.38. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra 2017.gada 25.jūlija vēstule Nr.1-2/812 „*Par informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (2)daļu*”.
  - 4.39. Kuldīgas novada pašvaldības 2017.gada 8.augusta vēstule Nr.2.13/2006 „*Par informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (2)daļu*”.
  - 4.40. Ierosinātājas 2017.gada 15.septembra vēstule Nr.19-17/N „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, ar kuru iesniegts papildinātais Ziņojums un ierobežotas pieejamības informācija (Birojā saņemts 2017.gada 19.septembrī).

- 4.41. Pārvaldes 2017.gada 10.oktobra vēstule Nr.5.5-20/1454 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.
- 4.42. Biroja 2017.gada 13.oktobra starplēmums Nr.3-01/1067 „Par atzinuma izdošanas termiņa pagarinājumu”.

## **5. Informācija par Paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tajā skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):**

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=2&id=1409>. Citu starpā minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopto viedokļu un argumentu izklāstu.

### **5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:**

5.1.1. IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana kopumā tika veikta 3 reizes, periodā no 2012.gada 7.novembra līdz 26.novembrim, periodā no 2014.gada 11.aprīļa līdz 6.maijam un periodā no 2014.gada 7.maija līdz 27.maijam. Tas saistīts ar to, ka Ierosinātāja divas reizes precizēja Paredzēto darbību (ieguves apjoma un Darbības vietas paplašināšana). Paziņojumi par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēti laikraksta “Kurzemnieks” 2012.gada 7.novembra, 2014.gada 11.aprīļa un 7.maija izdevumos, kā arī Kuldīgas novada pašvaldības interneta vietnē [www.kuldiga.lv](http://www.kuldiga.lv) un Biroja interneta vietnē [www.vpvb.gov.lv](http://www.vpvb.gov.lv). Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika 2012.gada 22.novembrī, 2014.gada 25.aprīlī un 2014.gada 22.maijā. Atbilstoši Ierosinātājas sniegtajām ziņām individuāli tika informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar plānotās darbības teritorijām. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmēs piedalījās 6 – 15 interesenti, kā arī Ierosinātājas pārstāvji, Gudenieku pagasta pārvaldes pārstāvis un VVD pārstāvis. Sanāksmēs tika sniegta informācija par Paredzēto darbību, tās sagaidāmo ietekmi uz vidi un ieguvumiem projekta īstenošanas rezultātā. Sanāksmes dalībnieki interesējās par zemes dziļu īpašumu tiesībām, plānoto urbumu skaitu, transportēšanas ietekmi uz ceļa kvalitāti, licences laukuma paplašināšanu, Rīvas upes tuvumā esošā urbuma R-1 izmantošanu, sagaidāmo troksni, ieguves uzsākšanu u.c. jautājumiem. Sanāksmju dalībnieki interesējās arī par notekūdeņu savākšanu, konkrētām ieguves vietām, potenciālo urbumu plānošanu, Licences laukuma paplašināšanas iespējām u.c. jautājumiem.

#### 5.1.2. Sākotnējo sabiedrisko apspriešanu laikā Birojs saņēma:

- 5.1.2.1. SIA „Artis JP” 2012.gada 23.novembra vēstuli, kurā izteikti iebildumi pret ogļūdeņražu ieguvi Gudenieku pagastā, norādīts uz Ierosinātājas pārstāvju nespēju sabiedriskās apspriešanas laikā paskaidrot iegūto ogļūdeņražu apjomu, izpētes rezultātiem un nākotnes attīstības plāniem, kā arī norādīts uz iekārtu un tehnikas trūkumu avārijas rezultātā. Papildus sniegta informācija, ka Licences laukumam piegulošajās lauksaimniecības zemēs tiek audzēti pārtikas graudi.
- 5.1.2.2. Privātpersonas 2012.gada 22.novembra vēstuli, kurā izteikti iebildumi pret ogļūdeņražu ieguves uzsākšanu, kamēr nav iepazīti izpētes dati, kas pierādītu, ka zem privātpersonas īpašuma neatrodas ogļūdeņražu iegulas.

- 5.1.2.3. Biedrības “*Suitu novads*” 2014.gada 26.maija vēstuli ar priekšlikumiem ņemt vērā teritorijas ainavisko un kultūrvēsturisko nozīmīgumu, jo Licences laukuma tuvumā ir Adzes muiža.
- 5.1.3. Visas saņemtās vēstules, tajās ietvertā informācija un priekšlikumi līdztekus normatīvo aktu prasībām ir veidojuši pamatu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma Programmā ietverto nosacījumu kopumam. Birojs saņemtās vēstules nosūtīja Ierosinātājam, lai tās varētu tikt ņemtas vērā, gatavojot Ziņojumu.

## **5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:**

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana norisinājās 30 dienu periodā, sākot no 2016.gada 15.aprīļa. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā “*Kurzemnieks*”, kā arī ievietots Kuldīgas novada pašvaldības interneta vietnē [www.kuldiga.lv](http://www.kuldiga.lv) un Biroja interneta vietnē [www.vpvb.gov.lv](http://www.vpvb.gov.lv). Atbilstoši paziņojumam iepazīties ar Ziņojumu varēja Izstrādātājas interneta vietnē [www.balticoilmanagement.lv](http://www.balticoilmanagement.lv), Kuldīgas novada domes kancelejā un Gudenieku pagasta pārvaldes kancelejā. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2016.gada 6.maijā, tajā piedalījās 8 dalībnieki, tajā skaitā Ierosinātājas, Gudenieku pagasta pārvaldes un Kuldīgas novada pārstāvji. Ierosinātājas pārstāve klātesošajiem sniedza informāciju par Paredzēto darbību un novērtēto ietekmi uz vidi. Tika apspriesti tādi jautājumi kā līdzšinējā gruntsūdens monitoringa rezultāti un paredzētie pasākumi, lai nepieļautu vides piesārņojumu un negatīvu ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā priekšlikumi vai viedokļi Birojā netika saņemti.

## **5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:**

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 3 reizes (sākotnējā Ziņojuma versija, pārstrādātā Ziņojuma versija un papildinātā Ziņojuma versija) - 2016.gada 20.maijā, 2017.gada 31.maijā un 2017.gada 19.septembrī. Paziņojumi par Ziņojumu iesniegšanu Birojā tika publicēti Kuldīgas novada pašvaldības interneta vietnē [www.kuldiga.lv](http://www.kuldiga.lv) un Biroja interneta vietnē [www.vpvb.gov.lv](http://www.vpvb.gov.lv). Ziņojums bija pieejams Ierosinātājas interneta vietnē [www.balticoilmanagement.lv](http://www.balticoilmanagement.lv), kā arī Kuldīgas novada domē Kuldīgā, Baznīcas ielā 1 un Gudenieku pagasta pārvaldes telpās “*Pagastmāja*”, Gudenieku ciemā, Gudenieku pagastā, Kuldīgas novadā.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta Pārvaldes 2016.gada 28.jūnija vēstule Nr.3-01/802 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā sniegti ierosinājumi par Ziņojuma teksta papildināšanu attiecībā uz Rīvas upes un meliorācijas grāvju aizsargjoslām, kā arī trokšņa ietekmi uz apdzīvoto vietu Adzes un viensētu “*Lejas*”. Savukārt 2016.gada 5.augustā Birojs saņēma Pārbaudes rezultātu un pēc visas Birojā iesniegtās informācijas izvērtēšanas Birojs, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (4)daļu, ar 2016.gada 17.augusta lēmumu Nr.3-01/1038 atgriezta Ziņojumu pārstrādāšanai. Informācija par Biroja lēmumu tika ievietota Biroja interneta vietnē [www.vpvb.gov.lv](http://www.vpvb.gov.lv).
- 5.3.3. Par pārstrādāto Ziņojumu Birojs saņēma:
- 5.3.3.1. Pārvaldes 2017.gada 27.jūnija vēstuli Nr.5.4.-11/970 „*Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” ietekmes uz vidi ziņojumu*”, kurā Pārvalde vērsa uzmanību uz Ziņojuma nepilnībām. Citu starpā Pārvalde iebilda, ka darbības tehnoloģiskais apraksts un vērtējums par prasībām un aprīkojumu drošībai ir nepilnīgs, norādīts uz teritorijas applūšanas riskiem un to, ka urbumu ierīkošana plānota Rīvas upes aizsargjoslā, kā arī citām nepilnībām.

5.3.3.2. Ekonomikas ministrijas 2017.gada 12.jūlija vēstuli Nr.442-1-4963 „Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”, kurā ietverti priekšlikumi Ziņojuma precizēšanai.

5.4. Saņemtās vēstules birojs nosūtīja Ierosinātājam, lai tās varētu tikt ņemtas vērā, pilnveidojot Ziņojumu. Detalizēts izklāsts par saņemtajās atsauksmēs ietvertajiem iebildumiem un Ierosinātājas atbildes vai komentāri par veiktajiem labojumiem ietverti Ziņojuma 24.pielikumā.

5.5. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (2) un (3) daļu, Birojs ar 2017.gada 7.jūlija vēstuli Nr.3-01/749 „Par SIA „BALTIC OIL MANAGEMENT” ietekmes uz vidi ziņojumu” lūdza sniegt papildus informāciju un izvērtējumu. Par papildināto Ziņojumu, kas Birojā tika iesniegts 2017.gada 19.septembrī, Birojs saņēma Pārvaldes 2017.gada 10.oktobra vēstuli Nr.5.5-20/1454 „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. No minētās atsauksmes izriet, ka liela daļa Pārvaldes norādīto trūkumu Ziņojumā ir novērsti. Atkārtoti Pārvalde vērš uzmanību uz tādiem aspektiem kā bīstamo vielu klasifikāciju pareizs lietojums, datu drošības lapu nepieciešamību visām ķīmiskām vielām. Pārvalde atkārtoti vērš uzmanību, ka arī jauno papildus urbumu ierīkošanai Ierosinātāja vēl arvien izsver teritorijas, kas atrodas Rīvas upes aizsargjoslā.

## **6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:**

6.1. Izvērtējis papildināto Ziņojuma versiju Birojs atzīst, ka tajā ir veikti uzlabojumi un šobrīd konstatētās nepilnības kopumā nav tik būtiskas, lai neizdotu atzinumu. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši ietekmes uz vidi, ņemot vērā Biroja doto norādījumu, ka jāveic arī līdz šim veikto darbību novērtējums. Ziņojuma autori tāpat ir novērtējuši ietekmi uz vidi, kas vēl tikai sagaidāma – turpinot ekspluatēt Licences laukumā ierīkotos urbumus un ierīkojot vēl papildus 3 urbums.

6.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar ogļūdeņražu ieguves urbumu izbūvi un ekspluatāciju saistītos faktoros, kas rada vai var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi. Šādu faktoru vidū galvenokārt ir piesārņojums un traucējumi, kā arī avāriju riski, kas saistīti ar ogļūdeņražu ieguves specifiku un no tās izrietošajiem tehnoloģijas aspektiem un izmantojamo ķīmisko vielu dabu. To, cik lielā mērā un kāda ir minēto faktoru ietekme, tās varbūtība un kompleksums, noteic arī Darbības vietu raksturojošie faktori. Konkrētajā gadījumā kā viens no jutīgākajiem faktoriem ir Darbības vietas atrašanās Rīvas upes krastā, applūšanas risks un Rīvas upes aizsargjoslas daļēja pārklāšanās ar līdz šim ierīkoto urbumu un papildus plānoto urbumu ierīkošanas vietu.

### **6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**

6.3.1. Bez ietekmes novērtējuma un vides aizsardzības prasību noskaidrošanas ierīkoti urbumi un to ierīkošanas vietas, ietekmes, kādas ir radītas, ierīkojot un ekspluatējot šos urbumus, esošās situācijas labojuma vai ietekmes novēršanas nepieciešamība.

6.3.2. Iespējamie ogļūdeņražu ieguves apjomi un to kontroles risinājumi.

6.3.3. Ar urbumu ierīkošanu saistītās ietekmes un ierobežojumi vietas izvēlei.

6.3.4. Ūdeņu (pazemes un virszemes) un grunts piesārņojums, hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma iespējamās izmaiņas.

6.3.5. Avāriju un negadījumu riski, to pārvaldība.

- 6.3.6. Citas ietekmes urbumu ekspluatācijas laikā, tostarp troksnis, vibrācija, gaisu piesārņojošo vielu emisija, smakas un atkritumu apsaimniekošana.**
- 6.3.7. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.**
- 6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:**
- 6.4.1. Bez ietekmes novērtējuma un vides aizsardzības prasību noskaidrošanas ierīkoti urbumi un to ierīkošanas vietas, ietekmes, kādas ir radītas, ierīkojot un ekspluatējot šos urbumus, esošās situācijas labojuma vai ietekmes novēršanas nepieciešamība:**
- 6.4.1.1. Ar urbumu ierīkošanu saistīto ietekmju pēcpārbaudi Ierosinātāja ir kvalificējusi kā ierobežotas pieejamības informāciju, tādēļ Birojs šajā atzinumā informāciju sniedz tik tālu, cik tas iespējams, vadoties no informācijas, kas ir pieejama arī publiski. Tomēr Birojs vienlaikus ņem vērā, ka saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 11.panta 6.daļā noteikto, - vides informācijas saņemšanas ierobežojums katrā atsevišķā gadījumā samērojams ar sabiedrības interesēm informācijas atklāšanā, un ka informācija par emisiju vidē nav ierobežotas pieejamības informācija. Ierosinātājai ir pienākums sniegt un sabiedrībai ir tiesības iegūt informāciju par tādu darbību radīto ietekmi uz vidi, kam bija nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums.
- 6.4.1.2. Tā kā Darbības vietā ir funkcionējošs tehnoloģisko iekārtu komplekss, kas var nodrošināt ogļūdeņražu ieguvī komerciālos nolūkos ar Ierosinātājas norādīto ieguves apjomu līdz 7000m<sup>3</sup> gadā, un tā kā, vadoties no Ziņojuma, nekādas papildus darbības esošo būvju un tehnoloģisko iekārtu pārbūvei vai aprīkošanai (lai iegūtu ogļūdeņražus) nav nepieciešamas, - faktiski lielākā daļa no ietekmes vērtējuma ir ar vērsumu atpakaļ. Šādā vērsumā konstatējams tālāk minētais.
- 6.4.1.3. Ogļūdeņražu ieguves urbumi SP-1, SP-2, SP-3 un SP-4 ir ierīkoti Licences laukuma austrumu daļā, uz dienvidiem, dienvidaustrumiem un dienvidrietumiem no tehnoloģiskā laukuma. Rīvas upei vistuvāk ierīkots urbums SP-4 ~130m attālumā no upes krasta. Minētais urbums ierīkots arī vistuvāk viensētai „Lejas” (attālums no urbuma līdz ēkām ~180m). Attālums no citiem urbumiem līdz Rīvas upei ir ~250m un lielāks, bet līdz dzīvojamām mājām ~ 350m un lielāks.
- 6.4.1.4. Saskaņā ar lietas materiāliem, tostarp Pārbaudes rezultātu, urbumi Licences laukumā ierīkoti ~ 1000m dziļumā (950m līdz 1100m). Piekļūšanu urbumiem nodrošina grants seguma ceļu tīkls. Atbilstoši Ziņojumam Licences laukumā ir veikta uzbēršana, veidojot tehnoloģisko laukumu, kā arī teritorijas ap urbumiem un pievedceļus uz urbumiem.
- 6.4.1.5. Pie katra no urbumiem izveidots grants seguma laukums (laukuma platība variē no ~2000m<sup>2</sup> - ~4000m<sup>2</sup>), urbuma atveres gali iebetonēti dzelzsbetona grodu akās (~1,5 - 2m diametrs un 2m dziļums), sūkņu iekārtas ogļūdeņražu ieguvei novietotas pie urbumiem uz betona plāksnēm (flīzēm). No Ziņojuma un Pārbaudes rezultātiem neizriet, ka laukumi ap urbumiem būtu nodrošināti ar pretinfiltrācijas segumu, kā arī nav gūts apstiprinājums tam, ka no urbumu laukumiem tiktu nodrošināta lietus notekūdeņu savākšana, novadīšana uz attīrīšanas iekārtām un attīrīšana.
- 6.4.1.6. Ziņojumā ir sniegts urbumu ierīkošanas detalizēts apraksts, tostarp raksturojot ieguves tehnoloģijas, procesus urbuma ierīkošanai un sniedzot informāciju par drošuma aprīkojumu (*informācija, kas saistīta ar urbumu ierīkošanas tehnisko nodrošinājumu ietverta Ziņojuma pielikumā kā ierobežotas pieejamības informācija, bet Birojam šī*

*atzinuma izsniegšanai tā ir pieejama*). Vadoties no Ziņojuma secināms, ka urbumi Darbības vietā ierīkoti un arī turpmāk (ja tiks ierīkoti jauni urbumi) ierīkošana tiks veikta, ievērojot norādītos tehnoloģiskos risinājumus. No Ziņojuma publiskajā daļā vispārēji raksturotā paveikto urbumu ierīkošanas un ekspluatācijas procesu apraksta izriet sekojošais:

- 6.4.1.6.1. Vietās, kur ir plānots ierīkot naftas urbumus, pirms to ierīkošanas tiek veikti zemes darbi. Zemes darbu ietvaros tiek norakta augsnes virskārta un tās vietā ieklāta smilts vai grants. Zemes darbu veikšanai tiek izmantota traktortehnika, ar kuras palīdzību tiek norakta augsnes virskārta un izlīdzināta tās vietā ieklātā smilts vai grants, kas tiek atvesta ar kravas automašīnu. Katra urbuma vietas sagatavošana ilgst pāris dienas.
- 6.4.1.6.2. Urbumu ierīkošana ietver urbuma urbšanas darbus un izurbtā urbuma nostiprināšanu. Viena urbuma izurbšana ilgst ~ 30 dienas. Urbšana tiek veikta, izmantojot urbšanas iekārtu, urbšanas darbus veicot nepārtrauktā režīmā, visu diennakti. Urbšanas procesā urbumā radušies sadrupinātie ieži no urbuma tiek izvadīti ar skalošanas šķidrums (urbšanas duļķes).
- 6.4.1.6.3. Urbšanas duļķes tiek sagatavotas uz vietas, izmantojot ūdeni, kālija hlorīdu, karboksimetilcelulozi, polianjonu celulozi, ksantāna sveķus, un šķīdumu „*brentadrill*”. Nepieciešamais ūdens daudzums viena urbuma ierīkošanai ~ 60m<sup>3</sup>. Skalošanas šķidruma iesūkņēšanai urbumā tiek izmantots skalošanas sūknis, kas tāpat kā urbšanas iekārta darbojas nepārtrauktā režīmā, visu diennakti.
- 6.4.1.6.4. Oglūdeņražu iesūkņēšana tiek veikta, izmantojot ar elektroenerģiju darbināmus dziļumsūkņus. Iegūtais ogļūdeņražu produkts no urbumiem pa cauruļvadiem tiek pārsūkņēts uz tehnoloģisko laukumu, kur tiek veikta ogļūdeņražu atdalīšana no sālsūdens frakcijas. Atdalītais šķidrums caur urbumu AK-3 tiek iesūkņēts atpakaļ ģeoloģiskajā struktūrā ~1000m dziļumā, savukārt atdalītie ogļūdeņraži tiek uzglabāti 3 rezervuāros ( 50m<sup>3</sup> katrs) un no rezervuāriem uzpildīti autocisternās un izvesti uz naftas pārstrādes rūpnīcu Mažeikos.
- 6.4.1.7. Ierosinātāja ir novērtējusi, kādas ietekmes rada urbumu ierīkošana, tostarp ņemot vērā grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma iespējamību, ietekmes, ko rada zemes pārveides darbi, troksnis, piesārņojošo vielu emisija gaisā un smakas, transportēšanas ietekmes būvdarbu veikšanas laikā u.c. ietekmes. Ar urbumu ierīkošanu un ekspluatāciju saistītās ietekmes ir novērtētas un novērtējuma rezultāti atspoguļoti Ziņojuma V nodaļas 5.1. – 5.15.apakšnodaļā, savukārt Ziņojuma XIII nodaļā, balstoties uz novērtējuma rezultātiem, secinājumi ietekmes pēcpārbaudē. Novērtējuma rezultātā secināts, ka vienīgi trokšņa aspektā urbuma SP-4 ierīkošana var būt radījusi īslaicīgu trokšņa robežlielumu pārsniegumu tuvākās viensētas teritorijā, kas ildzis ~1 mēnesi un pēc urbšanas darbu pabeigšanas vairs neatkārtojas. Proti, balstoties uz novērtējumu, secināts, ka urbumu ekspluatācijas režīmā, kad urbumi vairs netiek ierīkoti, trokšņa līmenis nav augsts, tomēr būvdarbu fāzē tiek izmantota urbmašīna ar skaņas jaudu 117,2dB un sūknis ar skaņas jaudu 108,1dB, kuri darbojas visu diennakti. Veicot trokšņa ietekmes novērtējumu jau pēc urbumu ierīkošanas, Ziņojumā secināts, ka troksni, kas ir lielāks par normatīvos noteikto, urbuma ierīkošana rada ~ 350m zonā, attiecīgi viensēta „*Lejas*” (attālums no urbuma SP-4 līdz ēkām ~180m) būvdarbu laikā tika pakļauta paaugstinātam troksnim. Birojs ņem vērā šos konstatējumus un norāda, ka tieši savlaicīga ietekmju novērtēšana būtu ļāvusi no šādas nelabvēlīgas ietekmes izvairīties (vai to mazināt). Vienlaikus saistībā ar urbumu ierīkošanu Birojs ņem vērā, ka trokšņa normatīvu attiecināšanai uz būvdarbiem Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumi Nr.16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 2.8.punktā paredz īpašu

regulējumu. Ir saprotams, ka pilnībā izvairīties no būvdarbu radīta trokšņa nereti nav iespējams, savukārt būvniecības darbi un to ietekmes pēc būtības ir pārejošas, raksturīgas tikai noteiktam laika posmam (turpretim Trokšņa noteikumi Nr.16 robežvērtības noteic kā ilgtermiņa vidējo troksni gada periodā). Attiecīgi minētais regulējums paredz, ka šie noteikumi tajos noteiktās vides trokšņa robežvērtības neattiecinā uz būvdarbu radītā trokšņa emisiju, ja būvdarbi ir saskaņoti ar vietējo pašvaldību. Saskaņā ar lietas materiāliem, Ierosinātāja urbumu ierīkošanai bija saņēmusi būvatļaujas.

- 6.4.1.8. Ietekmes pēcpārbaudes rezultātā Ierosinātāja konstatē, ka citas būtiskas ietekmes uz vidi nav radītas un ietekmes novēršana vai esošās situācijas labojumi nav nepieciešami. Tajā skaitā no Ziņojuma izriet, ka nekādas papildus darbības esošo būvju un tehnoloģisko iekārtu pārbūvei vai aprīkošanai nav nepieciešamas.
- 6.4.1.9. Novērtējis Ziņojumā nodrošināto pēcpārbaudi, Birojs kopumā pievienojas lielai daļai tajā ietvertajiem konstatējumiem, tomēr nepievienojas Ierosinātājas secinājumiem, kas saistīti ar urbuma SP-4 atrašanos Rīvas upes aizsargjoslā, kā arī nepievienojas novērtējumam attiecībā uz risinājumu pietiekamību lietus notekūdeņu savākšanai un attīrīšanai no teritorijām, kur tiek veiktas darbības ar oglūdeņražiem. Savus apsvērumus un konstatējumus Birojs pamato ar tālāk minēto.
- 6.4.1.10. Apsvērumi saistībā ar urbuma SP-4 ierīkošanu Rīvas upes aizsargjoslā:
  - 6.4.1.10.1. Licences laukums atrodas Rīvas upes krastā un daļa tā teritorijas ietilpst Rīvas upes aizsargjoslā. Rīvas upes aizsargjosla ir attēlota Novada plānojuma grafiskajā daļā un vienu no urbumiem Ierosinātāja ir ierīkojusi paplašinātajā Rīvas upes aizsargjoslas daļā (urbums SP-4).
  - 6.4.1.10.2. Novērtējot Darbības vietā uzbūvēto urbumu atrašanās vietas un plānoto urbumu atrašanās vietas pret Rīvas upes aizsargjoslu, Ziņojumā secināts, ka darbības aizsargjoslā nav paredzētas. Vienlaikus Birojs konstatē, ka Ziņojuma autori ir nepareizi novērtējuši un Ziņojuma 53.attēlā (134.lpp.) atspoguļojuši Rīvas upes aizsargjoslas platumu.
  - 6.4.1.10.3. Aizsargjoslu likuma 33.panta 1.daļa noteic, ka Aizsargjoslas nosaka ar šo likumu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attēlo teritorijas plānojumos. Saskaņā ar Novada teritorijas plānojumu aizsargjosla gar Rīvas upi noteikta platāka kā minimālie 100m, - tādēļ Ziņojuma 53.attēlā ietvertais aizsargjoslas attēlojums (kas ir šaurāka par Novada plānojuma grafiskajā daļā noteikto) – neatbilst Aizsargjoslu likumā un Novada plānojumā noteiktajam. Aizsargjoslu likuma 7.panta 2.daļas 1.o. apakšpunkts noteic gadījumus, kad ap virszemes ūdensobjektiem aizsargjosla nosakāma platāka kā Aizsargjoslu likuma 7.panta 1.daļā noteiktais minimālais platumu, un tas tiek pamatots ar applūstošo teritoriju iekļaušanu.
  - 6.4.1.10.4. Pēc Biroja lūguma sniegt skaidrojumu, vai Novada plānojumā aizsargjosla ap Rīvas upi noteikta, iekļaujot tajā applūstošās teritorijas, Kuldīgas novada pašvaldība ar 2017.gada 8.augusta vēstuli Nr.2.13/2006 „*Par informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (2)daļu*” argumentētu atbildi par aizsargjoslas platumu nespēja sniegt. Pašvaldība norāda, ka, apstiprinot Novada plānojumu ar 2015.gada 25.jūnija saistošajiem noteikumiem Nr.2015/12, Rīvas upes aizsargjosla tika pārnesta no Gudenieku pagasta teritorijas plānojuma 2007.-2019.gadam.
  - 6.4.1.10.5. Pēc Biroja lūguma sniegt informāciju Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (turpmāk - LVĢMC) ar 2017.gada 25.jūlija vēstuli Nr.1-



2/812 „Par informāciju ietekmes uz vidi novērtējumam saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20.panta (2)daļu” apstiprināja, ka Rīvas upes ūdens līmeņa novērojumi, kas tiek veikti novērojumu stacijā „Pieviķi” no 1966.gada uzrāda ievērojamas ūdens līmeņa atšķirības. LVĢMC norāda, ka Darbības vieta neietilpst līdz šim LVĢMC veikto teorētisko aprēķinu teritorijā, vienlaikus norāda, ka plūdu riska ar varbūtību 10% noteikšanu iespējams veikt aprēķinu ceļā.

- 6.4.1.10.6. Ievērojot novērtējuma uzdevumu, Ierosinātāja Ziņojumā ir iekļāvusi applūšanas risku teorētiskos aprēķinus, kas veikti saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 7.panta 6.daļā paredzēto metodiku. Ziņojumā citu starpā ir novērtētas teritorijas Darbības vietā ar 10% applūšanas varbūtību, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 3.jūnija noteikumu Nr.406 “*Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika*” 11.punktu ir applūduma atkārtotās biežums, kas pieņemams applūstošo teritoriju noteikšanai atbilstoši Aizsargjoslu likumam.
- 6.4.1.10.7. Novērtējis Ziņojumu, Birojs konstatē, ka tajā ietvertais applūstošo teritoriju novērtējums ar atkārtotās varbūtību reize desmit gados (10% varbūtība) - apstiprina Novada plānojumā noteiktās paplašinātās Rīvas upes aizsargjoslas pamatotību. Proti, - daļa teritorijas Licences laukuma dienvidos arī Ziņojumā tiek aprēķināta kā tāda, kas atrodas Rīvas applūstošās teritorijas daļā ar 10% varbūtību (15.attēls, 43.lpp.). Tieši šajā vietā Novada plānojumā aizsargjosla ap Rīvas upi ir noteikta izteikti platāka kā minimālā 100m josla un šajā vietā Rīvas upes aizsargjoslā Ierosinātāja ir izbūvējusi urbuma laukumu un ierīkojusi urbumu SP-4. Aizsargjoslu likuma 37.panta 1.daļas 4.punkts applūstošā teritorijā virszemes ūdensobjekta aizsargjoslā aizliedz veikt gan teritorijas uzbēršanu, gan būvēt ēkas un būves.
- 6.4.1.10.8. Viens no būtiskākajiem mērķiem, kuru dēļ aizsargjoslas ap virszemes ūdensobjektiem tiek noteiktas, ir, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām (Aizsargjoslu likuma 7.panta 1.daļa). Vadoties no iepriekš minētā, Birojs atzīst, ka gadījumā, ja IVN būtu bijis nodrošināts savlaicīgi, urbuma SP-4 ierīkošanai, balstoties uz Ziņojumu, Novada plānojumu un Aizsargjoslu likuma 37.punktu būtu konstatēti ierobežojoši (limitējoši) apstākļi, nosakot, ka urbumu ierīkošana pieļaujama tikai ārpus Novada plānojumā attēlotās Rīvas upes aizsargjoslas, jo tā ietver arī applūstošās teritorijas Aizsargjoslu likuma 1.panta 11.punkta izpratnē. Konstatējot šādus ierobežojošos (limitējošos) apstākļus šobrīd, t.i. – novēloti un atpakaļ vērsti, prasības vides aizsardzībai nepieciešams izvīzīt vismaz kā situācijas labojumu.
- 6.4.1.10.9. Izsverot iespējamus risinājumus, Birojs neatzīst, ka situāciju (kā iespējamu labojumu) varētu novērst ar jau veiktajiem vai papildus veicamiem teritorijas uzbēršanas un apvaļņojuma ap urbumu ierīkošanas darbiem, jo teritorijas uzbēršana vai aizsargdambju būvniecība šādās teritorijās ir ar Aizsargjoslu likuma 37.panta 1.daļas 4.punktu tieši aizliegtās darbības. Attiecīgi Birojam, izdodot šo atzinumu, nav pamata nonākt pie secinājuma, ka urbuma SP-4 ekspluatācija un piesārņojošās darbības veikšana teritorijā, kur šāda urbuma ierīkošana nemaz nebūtu bijusi pieļaujama, var būt akceptējama. Vērtējot, vai šāds atzinums ir samērīgs, Birojs ņem vērā, ka ogļūdeņražu ieguves urbuma ierīkošana ir finansiāli ļoti dārga, tomēr urbuma ierīkošanu Ierosinātāja ir veikusi, pirms tam nenodrošinot ietekmes novērtējumu un nenoskaidrojot vides aizsardzības prasības. Attiecīgi Ierosinātāja ir pati vainojama pie sekām, ka atbilstīgā un likumīgā ceļā nav noskaidrojusi, ka izvēlētajā vietā urbuma ierīkošana no vides aizsardzības viedokļa pie pašreizējā tiesiskā regulējuma nemaz nav pieļaujama. Vienlaikus, tā kā vides aizsardzības normatīvo aktu

ievērošanas un vides valsts kontrole ir VVD kompetencē, Birojs savā atzinumā neiekļauj citus nosacījumus par nepieciešamajām rīcībām ar urbumu SP-4, tostarp rīcībām tā ekspluatācijas pārtraukšanai vai drošai slēgšanai.

6.4.1.10.10. No Ziņojuma izriet, ka arī teritorijās, kas atrodas ārpus Rīvas upes aizsargjoslas, nav izslēgti applūšanas riski, lai arī applūšanas varbūtība ir noteikta mazāka kā reize desmit gados. Tā, piemēram, konstatēts, ka applūšanas riskam, kas mazāks par 10% varbūtību, pakļauti urbumi SP-1 un SP-2. Urbumu ierīkošana šādā teritorijā, ārpus Rīvas upes aizsargjoslas nav pretrunā Aizsargjoslu likuma nosacījumiem, tomēr šie apstākļi ņemami vērā, vērtējot vides riskus un novēršot, samazinot iespējamās ietekmes. Attiecīgie risinājumi aplūkoti šī Biroja atzinuma 6.4.4.nodaļā.

6.4.1.11.Apsvērumi saistībā ar risinājumu pietiekamību lietūs notekūdeņu savākšanai no teritorijām, kur tiek veiktas darbības ar ogļūdeņražiem, un šādu ūdeņu attīrīšanu:

6.4.1.11.1. Ierosinātājam bija uzdots Ziņojumā sniegt informāciju par teritorijām, no kurām tiek nodrošināta lietūs notekūdeņu savākšana, kā arī informāciju par to attīrīšanu un novadīšanu. Informāciju par šo ietekmes aspektu Ierosinātāja ir sniegusi vispārīgi, norādot, ka visi laukumi ir aprīkoti ar cieto segumu, kas novērš piesārņojuma nokļūšanu vidē, un ka lietūs notekūdeņi no visiem laukumiem ap urbumiem, kā arī tehnoloģiskā laukuma tiek savākti un attīrīti. Ierosinātāja tāpat norāda, ka ap urbumu laukumiem ir grāvji, tomēr uzskata, ka tajos nonāk tikai ūdens no apkārtnes teritorijām (ne no urbumu laukumiem). Izvērtējis Ziņojumu, kā arī Pārvaldes sniegto informāciju par Darbības vietā veiktu pārbaužu rezultātiem, Birojs gūst apstiprinājumu ne visai Ziņojumā norādītajai informācijai.

6.4.1.11.2. Saskaņā ar Pārbaudes aktu, daļa no tehnoloģiskā laukuma izbūvēta kā betonēts laukums ar apvaļņojumu ~ 0,5m augstumā. Informācija par pretinfiltrācijas risinājumu (un tā koeficientu) Ziņojumā nav sniegta. Šajā tehnoloģiskā laukuma daļā tiek veikta no urbumiem iegūtā produkta separācija (ogļūdeņražu nodalīšana no sālsūdens), ogļūdeņražu uzglabāšana 3 virszemes un atdalītā sālsūdens uzglabāšana 1 virszemes rezervuārā. Blakus betonētajam laukumam ar apvaļņojumu ierīkota tehnoloģiskā laukuma daļa autotransporta uzpildīšanai. Tomēr saskaņā ar Pārbaudes rezultātu zona transporta vienību stāvēšanai (uzpildes laikā) ir bez pretinfiltrācijas seguma (klāta ar vienu otru blakus noliktām betona plāksnēm/flīzēm bez savienojuma), tikai uzpildes sūknis novietots tehnoloģiskā laukuma betonētajā un apvaļņotajā daļā. Saskaņā ar Ziņojumu lietūs notekūdens no betonētās tehnoloģiskā laukuma daļas tiek savākts un novadīts notekūdeņu attīrīšanas iekārtās – naftas produktu un smilšu uztvērējā. Ziņojumā norādīts, ka attīrīšanas iekārtas tilpums ir 1800 l un naftas produktu uzkrāšanas tilpums: 400 l; maksimālā notekūdeņu caurlaides spēja ir 5 l/sek., bet maksimālā nokrišņu noteces caurlaides spēja: 10 l/sek. Tāpat norādīts, ka iekārtas ir aprīkotas ar naftas produktu līmeņa signalizatoru, smilšu uztvērēju (tilpums 1000 l) un ūdens paraugu ņemšanas skataku (diametrs: 1000 mm). Biroja rīcībā ir kopija no Pārvaldes 2012.gada 19.jūlija pārbaudes akta Nr.158-1/2012 un Pārvaldes 2006.gada 5.oktobra tehniskajiem noteikumiem Nr.5.5.-6./3166 *ogļūdeņražu izpētes darbiem*, kas izsniegti Sākotnējās licences adresātam (SIA „Alīna”) un ietvēra arī izpētei nepieciešamā tehnoloģiskā laukuma ierīkošanu (kas pēc izpētes rekultivējams). Saskaņā ar 2012.gada 19.jūlija pārbaudes aktu Nr.158-1/2012, kurā vērtēta tehnisko noteikumu prasību izpilde, Darbības vietā esot izbūvētas lietūs notekūdeņu attīrīšanas iekārtas Eco DRY-KSF-10 ar attīrīšanas ražību 10 l/s un attīrīšanas spēju notekūdeņiem ar

piesārņojošo vielu koncentrācija pirms attīrīšanas – suspendētās vielas 400mg/l, naftas produkti 20 mg/l; pēc attīrīšanas - suspendētās vielas 10mg/l, naftas produkti 3,0 mg/l.

- 6.4.1.11.3. Tādējādi, Birojs secina, ka ar pretinfiltrācijas segumu un lietus notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu varētu būt aprīkota tikai tehnoloģiskā laukuma daļa, kurā tiek veikta izsūkņētā ogļūdeņraža atdalīšana (separācija) un ogļūdeņraža uzglabāšana. Ziņojums gan nesniedz pārliecinošu informāciju par risinājumiem, lai šajā laukuma daļā nodrošinātu nepieciešamo pretinfiltrācijas koeficientu, kā arī par veidu, kādā tiek nodrošināts, ka lietus notekūdeņi no šīs laukuma daļas tiešām tiek savākti un novadīti uz attīrīšanas iekārtām (laukuma bortu nepārtrauktība, laukuma slīpums, savākšanas akas, lietus notekūdeņu plūsmas virzieni, attīrīšanas iekārtu izvietojums). Tomēr Birojam nav pamata neuzticēties Ierosinātājas un Pārvaldes sniegtajai informācijai. Tomēr no lietā esošajiem dokumentiem nav secināms, ka lietus notekūdeņu savākšana un novadīšana uz attīrīšanas iekārtām tiktu nodrošināta no citām teritorijām, kur tiek veiktas darbības ar ogļūdeņražiem, tostarp teritorijām ap urbumiem un vietā, kur tiek veikta ogļūdeņražu uzpildīšana autotransportā.
- 6.4.1.11.4. Biroja ieskatā arī šī situācija ir tiešas sekas tam, ka urbumu ierīkošana un aprīkošana ir veikta, pirms tam neveicot ietekmju novērtējumu un nenoskaidrojot izvirzāmās vides aizsardzības prasības. Tādēļ novērtējumā, kas šobrīd tiek veikts atpakaļ vērsti, konstatējams, ka vides aizsardzības prasības nepieciešams izvirzīt kā situācijas labojumu.
- 6.4.1.11.5. Biroja ieskatā Darbības vietā ir nepieciešami pārbūves darbi, jo pašreizējā situācija nenodrošina visas nepieciešamās prasības vides aizsardzībai no piesārņojuma. Faktiski, kā secināms no Ziņojuma, iespējamu negadījumu, piemēram, nolijumu gadījumā, paredzēts izmantot absorbentus un savākt piesārņoto grunti nolijumu vietās, nododot to atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam. Tomēr šāda pieeja piesārņojuma pārvaldībai objektā, kas paredz ogļūdeņražu ieguvī, attīrīšanu, uzglabāšanu un pārkraušanu, nav pietiekoša. Minētās operācijas ar ogļūdeņražiem un no tām izrietošās ietekmes (piesārņojuma veids un nokļūšanas vidē iespējas) ir pielīdzināmas ietekmēm, no kurām vide aizsargājama naftas produktu pārkraušanas vietās. Tādēļ vides aizsardzības prasības, kuras Darbības vietai būtu bijušas izvirzītas, ja IVN būtu veikts savlaicīgi, - būtu tādas, kas teritorijās, kur tiek veiktas darbības ar ogļūdeņražiem, var nodrošināt līdzvērtīgu vides aizsardzības līmeni grunts un pazemes ūdeņu aizsardzībai pret piesārņojošo vielu kā degvielas uzpildes stacijās un naftas bāzēs. Minētās prasības ir iekļautas Ministru kabineta 2012.gada 12.jūnija noteikumos Nr.409 „*Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām*”. Birojs tāpat ņem vērā, ka Ministru kabineta 2002.gada 22.janvāra noteikumu Nr.34 *Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*” 2.3.4.apakšpunkts noteic, ka lietus notekūdeņi ietilpst komunālo notekūdeņu tvērumā (komunālie notekūdeņi ir „*sadzīves notekūdeņi, sadzīves un ražošanas notekūdeņu sajaukums un lietus notekūdeņi*”), bet 30.punkts nosaka, ka - „*Visa Latvijas teritorija tiek noteikta par īpaši jutīgu teritoriju, uz kuru attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai, un tās robežas sakrīt ar Latvijas Republikas sauszemes robežām*”. Šo noteikumu 42.punkts nosaka - „*Neattīrītu ražošanas notekūdeņu, komunālo notekūdeņu un notekūdeņu dūņu emisija virszemes ūdeņos vai vidē, kā arī lietus kanalizācijas sistēmā ir aizliegta*”. Šo nosacījumu ir pamatoti attiecināt uz teritorijām, kur tiek veiktas darbības ar ogļūdeņražiem, tostarp urbumu laukumiem vai to daļām, kur

izvietotas iekārtas, tādēļ Ierosinātājam jāreķinās, ka prasību ievērošana nozīmē arī pārbūves darbus.

6.4.1.11.6. Lai gan vispārēji Novērtējuma likums paredz, ka darbībām pēc IVN veikšanas nav nepieciešami VVD tehniskie noteikumi, tieši VVD kā valsts vides kontroles iestāde vislabāk var nodrošināt situācijas dabā novērtējumu un izvirzīt prasības vides aizsardzībai atbilstoši kompetencei, kas VVD deleģēta ar Ministru kabineta 2015.gada 27.janvāra noteikumiem „*Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai*”. Tādēļ atsevišķos gadījumos, ja tas pamatojams ar lietas apstākļiem, Birojs šādu nosacījumu noteic atzinumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu. Izvērtējis konkrēto gadījumu un jo īpaši ņemot vērā iepriekš šajā Biroja atzinumā konstatēto, Birojs atzīst par pamatotu šādu nosacījumu noteikt saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu.

**6.4.1.12. Ievērojot minēto, Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu ir izvirzāmi nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) Urbuma SP-4 ekspluatācija un piesārņojošās darbības veikšana teritorijā, kur šāda urbuma ierīkošana saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 37.panta 1.daļas 4.punktu nebūtu bijusi pieļauta, ja IVN būtu veikts savlaicīgi, nav pieļaujama un akceptējama.
- b) Visās Darbības vietas teritorijas daļās, kas tiek izmantotas ogļūdeņražu ieguves, uzglabāšanas un pārkraušanas operācijām, jānodrošina atbilstīga pretinfiltrācijas seguma izbūve ar lietus notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tostarp nodrošinot attiecīgos risinājumus veidā kā paredzēts Ministru kabineta 2012.gada 12.jūnija noteikumos Nr.409 „*Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām*”. Attiecībā uz pārbūves darbiem, kas veicami, lai ievērotu šo prasību, jāsaņem VVD tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.
- c) Ogļūdeņražu ieguves turpināšana un veikšana pieļaujama vienīgi ar nosacījumu, ja tiek saņemta Ministru kabineta 2015.gada 22.decembra noteikumu Nr.805 „*Noteikumi par ogļūdeņražu meklēšanu, izpēti un ieguvī*” 151.punktā un Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumu Nr.1082 „*Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai*” 1.pielikuma 8.8.punktā paredzētā B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, kā arī tiek ievēroti tajā noteiktie nosacījumi.

**6.4.2. Iespējamie ogļūdeņražu ieguves apjomi un to kontroles risinājumi.**

6.4.2.1. Ierosinātāja Ziņojumā ir veikusi iespējami iegūstamo ogļūdeņražu apjoma aprēķinus, ņemot vērā Licences laukuma platību, ogļūdeņražus saturošo iežu raksturlielumus, ogļūdeņražu slāņa piesātinātības u.c. faktorus, nonākot pie secinājuma, ka ogļūdeņražu apjoms sastāda ~181 000 t, bet iespējamais ieguves apjoms (ar koeficientu 0,5) – 90 000 t jeb 101010m<sup>3</sup>. Biroja rīcībā nav informācijas un Ierosinātāja Ziņojumā nav sniegusi informāciju par ogļūdeņražu apjomu, kas no aprēķinātajiem Licences laukuma krājumiem ir iegūti jau līdz šim, tostarp laikā kopš 2015.gada Licences saņemšanas. 2015.gada Licence ir izsniegta ar termiņu līdz 2036.gadam (21 gads), tomēr IVN līdz šim brīdim vēl nav bijis pabeigts, tādēļ Ziņojumā ir veikts iespējamo

ieguves apjomu pārrēķins 19 gadu periodam, norādot, ka šādā termiņā ieguves apjoms katru gadu būtu jānodrošina vismaz 5361m<sup>3</sup> apjomā. Pieļaujot, ka ieguves apjoms kādā gadā varētu būt arī lielāks – Ziņojumā pieņemts, ka maksimālais ieguves apjoms gada griezumā būtu 7000m<sup>3</sup> gadā.

6.4.2.2. Neskaitot aprēķinus par ogļūdeņražu apjomu, kāds gada griezumā būtu jāiegūst, lai nodrošinātu ~101010m<sup>3</sup> ieguvi 19 gadu periodā, Ziņojums nesatur citu informāciju un aprēķinus, kas pamatotu ieguves apjoma faktiskās iespējas, pie nosacījuma, ja Darbības vietā tiek darbināti 7 ieguves sūkņi vai papildus 7 ieguves urbumiem tiek ierīkoti vēl 3 urbumi.

6.4.2.3. Izvērtējis Birojam pieejamo informāciju, Birojs arī negūst apstiprinājumu tam, ka Darbības vietā tiek veikta līdz šim iegūto ogļūdeņražo apjoma uzraudzība un kontrole, tostarp informācija par urbumā AK-3 iesūkņētā no ogļūdeņražiem atdalītā ūdens apjomiem tiek veikta tikai aprēķinu ceļā (Pārbaudes akts). Attiecīgi secināms, ka Ierosinātājais veiktā darbība, kuru paredzēts turpināt līdz 2036.gadam, netiek veikta pienācīgi caurskatāmā veidā, kas nodrošinātu iespēju ieguves apjomu kontrolēt. **Ievērojot to, ka IVN ir veikts tikai teorētiski aprēķinātam ieguves apjomam, bet no ieguves apjoma ir tieši atkarīga arī sagaidāmā ietekme uz vidi, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu uzskata par nepieciešamu ar šo atzinumu noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai:**

- a) **Gada griezumā pieļaujama ne vairāk kā 7000m<sup>3</sup> ogļūdeņražu ieguve, kas Ziņojumā novērtēts kā maksimālais ieguves apjoms. Ja nepieciešamas izmaiņas saistībā ar šo nosacījumu, veicams ietekmju būtiskuma izvērtējums un, ja nepieciešams, - IVN saskaņā ar Novērtējuma likumu.**
- b) **Ierosinātājais ir jānodrošina iegūtā, separācijas ceļā atdalītā gala produkta (ogļūdeņražu) automātisku uzskaiti, šim nolūkam uzstādot ogļūdeņražu apjoma kontroles skaitītāju izvietojumā, kas nodrošina iespēju uzraudzīt un kontrolēt Ziņojumā prognozēto ieguves apjomu ievērošanu. Piemērotākā vieta šādas skaitītāja uzstādīšanai nosakāma sadarbībā ar VVD, piemēram, par tādu varētu būt uzskatāma vieta uzreiz aiz ogļūdeņražu – ūdens maisījuma attīrīšanas/separācijas iekārtām, bet pirms pārsūkņēšanas uz uzglabāšanas rezervuāriem.**
- c) **Ierosinātājais ir jānodrošina no ogļūdeņražu – ūdens maisījuma separācijas ceļā atdalītā sālsūdens automātisku uzskaiti, šim nolūkam uzstādot apjoma kontroles skaitītāju izvietojumā, kas nodrošina iespēju novērtēt un uzraudzīt ģeoloģiskajā struktūrā iesūkņēto ūdens daudzumu. Piemērotākā vieta šādas skaitītāja uzstādīšanai nosakāma sadarbībā ar VVD.**

6.4.3. **Ar urbumu ierīkošanu saistītās ietekmes un ierobežojumi vietas izvēlei.**

6.4.3.1. Atbilstoši Ziņojumam Ierosinātājais neizslēdz 3 papildus urbumu ierīkošanu un ir novērtējusi to ierīkošanai iespējamās vietas. Ziņojuma publiskajā daļā ir attēlotas perspektīvā paredzēto jauno urbumu ierīkošanas vietas, kuras novērtējuma nolūkos pieņemtas kā punkti, kas atrodas no ietekmes viedokļa nelabvēlīgākajā izvietojumā (tuvāk dzīvojamām mājām). Balstoties uz urbumu ierīkošanas radīto ietekmju novērtējumu, Ziņojumā identificēti ierobežojumi vai limitējošie apstākļi, kas var kalpot par pamatu urbumu ierīkošanas nosacījumu noteikšanai.

6.4.3.2. Urbumu ierīkošanas process un ar to saistītās būvdarbu ietekmes ir daļēji raksturotas jau šī Biroja atzinuma 6.4.1.nodaļā. Vadoties no Ziņojuma XIII nodaļā ietvertā procesu tehnoloģiskā apraksta (*noteikta kā ierobežotas pieejamības informācija*), papildus secināms, ka urbšanas process ir tehnoloģiski uzraugāms un kontrolējams,

tostarp ietver mehānismus, ar kuriem nodrošina urbuma ceļa virziena kontroli, urbuma sienu stiprināšanu, urbumu fiksēšanu, aprīkošanu u.c., lai novērstu negadījumu iespējas un pārvaldītu iespējamus riskus, tostarp nepieļautu urbuma iebrukšanu, noturētu iegūstamo produktu urbuma kanālā un nepieļautu ogļūdeņražu noplūdi. Vadoties no Ierosinātajās sniegtās informācijas izriet, ka tehnoloģiskās iekārtas ir arī aprīkotas ar mehānismiem, kas nodrošina aprīkojuma un procesu uzraudzību un pārbaudi, signalizē par atkāpēm no normālas darbības režīma.

- 6.4.3.3. Attiecībā uz urbumu ierīkošanas vietu un iespējamiem ierobežojošajiem un limitējošajiem faktoriem Birojs jau šī atzinuma 6.4.1.nodaļā ir ņēmis vērā Ziņojumā konstatēto par urbšanas iekārtu radītu troksni. Saskaņā ar Ziņojumu urbšanas darbi, kas ilgst aptuveni 1 mēnesi nepārtrauktā darba režīmā, rada salīdzinoši lielu trokšņa apgrūtinājumu, bez pārtraukuma arī vakara un nakts stundās. Birojs ņem vērā, ka urbumu ierīkošana pēc savas būtības ir būvdarbi un ietekmes ir pārejošas. Tomēr Birojs uzskata, ka, ja vien tas iespējams, ir pamatoti pēc iespējas izvairīties no tāda apgrūtinājuma radīšanas, kas vērā ņemami pārsniedz līmeni, kas ar Trokšņa noteikumiem Nr.16 atzīts par nelabvēlīgu ilgtermiņā (pat ja šāds apgrūtinājums būtu īslaicīgs). Jo īpaši no šāda apgrūtinājuma radīšanas būtu pamatoti izvairīties apstākļos, kad tas ir viegli panākams. Licences laukuma kopējā platība ir lielāka par 100ha un no Ziņojuma izriet, ka definētajā perspektīvās ieguves laukumā urbumu ierīkošana iespējama arī vietās, kas urbšanas laikā pārmērīgu trokšņa apgrūtinājumu neradītu. Tādēļ Birojs atzīst par pamatotu Ziņojumā ietvertu pieeju, ka urbumu ierīkošanas vietas izvēlei trokšņa aspektā nosakāms ierobežojums – tie ierīkojami ne tuvāk kā 350m attālumā no teritorijām, kas ietver dzīvojamo apbūvi un kas reģistrētas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem (Trokšņa noteikumu Nr.16 2.pielikuma 3.2.punkts). Papildus – kā izriet no Ziņojuma – viena no viensētām („*Namdari*”) jau šobrīd atrodas pastāvīga trokšņa avota tuvumā (autoceļš), tādēļ urbuma ierīkošana tās tuvumā situāciju varētu pasliktināt daudz būtiskāk. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam – attālums, kādu nepieciešams ievērot, izvēloties urbuma ierīkošanu viensētas „*Namdari*” tuvumā, nosakāms lielāks, t.i. - ne tuvāk kā 470m.
- 6.4.3.4. Papildus attiecībā uz urbumu ierīkošanas vietu un iespējamiem ierobežojošajiem un limitējošajiem faktoriem Birojs šī atzinuma 6.4.1.nodaļā ir ņēmis vērā arī to, ka daļa Licences laukuma teritorijas aprēķināta kā applūstoša ar varbūtību reize 10 gados (10%). Ne visās teritorijas daļās Ziņojumā aprēķinātā applūstošā teritorija sakrīt ar paplašināto Rīvas upes aizsargjoslu Novada plānojumā, kas saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām aprēķināta un noteikta daudz agrāk. Tomēr, konstatējot, ka vietām šīs platības sakrīt, kā arī ņemot vērā plānotās darbības specifiku un aizsargjoslas noteikšanas mērķi, Birojs uzskata par pamatotu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu noteikt papildus ierobežojumu arī jaunu urbumu ierīkošanas vietas izvēlei, - jauni urbumi Licences laukumā ierīkojami teritorijā, kas atrodas ārpus Novada plānojumā noteiktas Rīvas upes aizsargjoslas, jo tā ietver arī applūstošas teritorijas Aizsargjoslu likuma 1.panta 11.punkta izpratnē.
- 6.4.3.5. Atbilstoši Ziņojumam katra urbuma ierīkošanas laikā rodas līdz ~80m<sup>3</sup> atkritumu, no tiem galvenokārt izlietotais urbšanas šķidrums (~60m<sup>3</sup>). No Ziņojuma ietvertās informācijas secināms, ka urbuma ierīkošanas process nodrošina urbšanas šķidrumu kontrolētu lietojumu un savākšanu, pēc darbu veikšanas visi atkritumi tiek nodoti atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.
- 6.4.3.6. Urbuma vietu sagatavošanai nepieciešamo darbu laikā piesārņojošo vielu emisijas gaisā radīsies, rokot augsni un iekļājot smilti vai granti, kā arī traktortehnikas un kravas automašīnu iekšdedzes dzinēju darbības rezultātā. Katra urbuma vietas sagatavošana ilgs pāris dienu, kuru laikā tiks pārvietoti vairāki desmiti kubikmetru

augšnes un smilts vai grants. Ņemot vērā paredzēto darbu īslaicīgumu un nelielo apjomu, Ziņojuma autori prognozējuši, ka piesārņojošo vielu emisijas apjomi būs niecīgi. Birojs piekrīt, ka ar urbumu ierīkošanu saistītās ietekmes uz gaisa kvalitāti ir nebūtiskas, un ierobežojumi urbumu ierīkošanas vietas izvēlei saistībā ar šo ietekmes veidu nav izvirzāmas.

6.4.3.7. Urbšanas process paredz ķīmisko vielu lietojumu – urbšanas duļķes tiek sagatavotas uz vietas, izmantojot ūdeni, kālija hlorīdu, karboksimetilcelulozi, polianjonu celulozi, ksantāna sveķus, un šķīdumu „brentadrill”. Šķidrums iesūkšanās laikā tiek izmantots skalošanas sūkņi, kas tāpat kā urbšanas iekārta darbojas nepārtrauktā režīmā, visu diennakti. Ziņojumā novērtēts, ka ogļūdeņražu – ūdens maisījuma spiediens ieguves slānī nepārsniedz zemes virsmas spiediena atzīmi, tādēļ ogļūdeņražu – ūdens maisījuma noplūdes (laikā, kad netiek veikta izsūkšanās) urbuma ierīkošanas laikā nav sagaidāmas, tomēr urbuma ierīkošana ir saistīta ar citu šķidrums lietojumu (urbšanas duļķes) un Ziņojumā ņemts vērā, ka urbuma ierīkošanas laikā teorētiski pastāv negadījumu iespējas. Līdz ar to, pilnībā izslēgt šķidrums noplūdi urbumu ierīkošanas laikā nav iespējams. Minētie jautājumi ir vērtēti Ziņojuma 5.11., 5.12. un 5.15.nodaļā, kur veikts iespējamo risku novērtējums un noteikti nepieciešamie organizatoriskie un inženiertehniskie pasākumi negadījumu un risku pārvaldībai. Šos jautājumus Birojs aplūko šī Biroja atzinuma 6.4.4., 6.4.5. un 6.4.6. nodaļā, savukārt ierobežojumi urbumu ierīkošanas vietas izvēlei (lai mazinātu iespēju piesārņojumam nokļūt vidē) ir jau identificēti (un nosacījumi izvirzīti) saistībā ar citiem ietekmes aspektiem. **Tādēļ Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu šajā atzinuma nodaļā izvirzāmi šādi nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:**

- a) **Jauni urbumi Licences laukumā ierīkojami ne tuvāk kā 350m attālumā no teritorijām, kas ietver dzīvojamo apbūvi un kas reģistrētas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem, bet no teritorijas, kas ietver dzīvojamo apbūvi īpašumā „Namdari”, šis attālums ievērojams lielāks t.i. - ne tuvāk kā 470m.**
- b) **Jauni urbumi Licences laukumā ierīkojami teritorijā, kas atrodas ārpus Novada plānojumā noteiktas Rīvas upes aizsargjoslas, jo tā ietver arī applūstošas teritorijas Aizsargjoslu likuma 1.panta 11.punkta izpratnē.**
- c) **Plānojot jauno urbumu izvietojumu un ierīkojot jaunus urbumus, jāņem vērā teritorijas hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi, nodrošinot izbūvējamo konstrukciju stabilitāti. Jānodrošina aizsargmehānismi, ar kuriem tiek nodrošināta urbumu ierīkošanas procesu automatiska kontrole, kā arī rīcības atbilstīgai riska pārvaldībai.**
- d) **Ķīmisko vielu uzglabāšana veicama apjomos, kas nepārsniedz Ziņojumā novērtēto, un veidā, kas nepieļauj to noplūdes, bet negadījumu situācijās novērš piesārņojuma izplatīšanos. Urbuma ierīkošanas procesā jānodrošina urbšanas šķidrums kontrolētu lietojumu, savākšanu un uzglabāšanu, visus ar urbšanas procesu saistītos atkritumus nodot atbilstīgam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.**

6.4.4. **Ūdeņu (pazemes un virszemes) un grunts piesārņojums, hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma iespējamās izmaiņas.**

6.4.4.1. Novērtējot Birojā iesniegto Ziņojumu, Birojs atzīst, ka viens no nelabvēlīgas ietekmes uz vidi aspektiem, kas var būt nozīmīgs Paredzētās darbības realizācijas kontekstā, ir grunts, pazemes un virszemes ūdeņu piesārņojuma iespējamība, kā arī ietekme uz apkārtnes hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu.

- 6.4.4.2. No Ziņojuma izriet, ka pats ogļūdeņražu ieguves process normālos darba apstākļos nerada draudus pazemes hidrosfērai, pazemes ūdeņu, tajā skaitā gruntsūdeņu un citu aktīvās ūdens apmaiņas zonas horizontu pazemes ūdeņiem, to resursiem un kvalitātei. Atbilstoši Ziņojumam ogļūdeņražu ieguves laikā ūdeņu kvalitāte un hidrodinamiskie apstākļi tiek ietekmēti vienīgi stagnantās ūdens apmaiņas zonas kembrija ūdens horizontā, no kura tiek atsūknēts ogļūdeņražu – ūdens maisījums. Raksturots, ka ogļūdeņražu – ūdens maisījuma atsūknēšanas procesā ogļūdeņražu – ūdens horizontā tiek būtiski pazemināts spiediens, ko kompensējot, horizontā tiek iesūknēts no ogļūdeņražiem attīrītais sālsūdens, kā rezultātā kembrija ūdens horizontā samazinās ogļūdeņražu koncentrācija. Tomēr no Ziņojuma izriet, ka šādai ietekmei ir lokāls raksturs un būtiska ietekme kembrija ūdens horizontā blakus teritorijās nav prognozējama, jo stagnantās ūdens apmaiņas zonā raksturīga blokveida uzbūve, kas nozīmē to, ka atsevišķie bloki ir relatīvi izolēti.
- 6.4.4.3. Vērtējot ogļūdeņražu ieguves ietekmi uz pazemes saldūdens resursiem, novērtēts, ka, tā kā saldūdens ieguve notiek aktīvās ūdens apmaiņas zonā, bet ogļūdeņraži tiek iegūti stagnantajā ūdens apmaiņas zonā, kas atrodas dziļāk esošajos kembrija un venda terīgēnajos nogulumos, nav prognozējama un iespējama ogļūdeņražu ieguves ietekme uz pazemes saldūdens resursiem. Savukārt attiecībā uz pazemes ūdens kvalitāti – teorētisku ietekmi var radīt ogļūdeņražu atsūknēšana un no ogļūdeņražiem atdalītā sālsūdens injicēšana atpakaļ ogļūdeņražu – ūdens horizontā:
- 6.4.4.3.1. Novērtēts, ka urbuma ierīkošanas un ogļūdeņražu atsūknēšanas laikā ir iespējama ogļūdeņražu – ūdens maisījuma noplūde, tomēr, tā kā ogļūdeņražu – ūdens maisījuma spiediens ieguves slānī nav augsts, noplūdes iespējamais vien cauruļvadu vai uzglabāšanas konteineru plīsumu gadījumā. Secināms, ka šādā gadījumā liela apjoma noplūdes nav sagaidāmas, jo par negadījumiem un spiediena izmaiņām signalizētu iekārtas, tādēļ būtu iespējama ātra un pilnīga sanācija.
- 6.4.4.3.2. Vērtējot, vai cauruļu hermetizācijas zuduma gadījumā var notikt ogļūdeņražu – ūdens maisījuma ieplūde augstāk iegulošajos ūdens horizontos, Ziņojumā secināts, ka šāda gadījuma iestāšanās varbūtība vērtējama kā ļoti zema. Raksturojot šādas avārijas identificēšanas riskus, norādīts, ka par noplūdi var liecināt spiediena izmaiņas urbumā vai ieguves debīta samazināšanās.
- 6.4.4.3.3. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam no ogļūdeņražiem atdalītais sālsūdens var saturēt toksiskas vielas un nav pieļaujama tā nokļūšana dzeramajā ūdens horizontā vai virszemē. No ogļūdeņražu – ūdens maisījuma atdalītā sālsūdens uzglabāšana tiek veikta tehnoloģiskajā laukumā, tā betonētajā daļā ar apmalēm, bet sālsūdens iesūknēšana tiek veikta caur urbumu AK-3 vairāk nekā 990m dziļumā, ko no dzeramā ūdens horizonta atdala vairāk nekā 500m biezs nogulumu slānis, tajā skaitā arī mālainie nogulumi. Ziņojumā ietverts konstatējums, ka atdalītā sālsūdens injekcijas rezultātā dzeramā ūdens horizonti nevar tikt ietekmēti.
- 6.4.4.4. Ietekme uz gruntsūdens, t.sk. arī grunts kvalitāti nav saistāma tikai ar teorētiskām avārijas situācijām pašā ogļūdeņražu ieguves procesā, bet arī ar dažādiem negadījumiem. Tā, piemēram, šādi negadījumi tehnoloģiskajā laukumā atbilstoši Ziņojumā ietvertajai informācijai var būt saistīti ar ogļūdeņražu noplūdēm to pārsūknēšanas laikā uz autocisternu, tomēr nolijumi Biroja ieskatā iespējami arī citos tehnoloģiskajos procesos. Tā, piemēram, saskaņā ar Pārbaudes aktu, katra no urbumiem atveres gals ir iebetonēts dzelzsbetona grodu akā, kurā uzkrājas ūdens. Pārbaudes brīdī pie viena no urbumiem grodā lietus ūdens bija sajaucies ar naftas produktiem.



- 6.4.4.5. Ziņojumā novērtēts, ka noplūdes mazinās tehnoloģiskajā laukumā izveidotais pretinfiltrācijas segums un absorbenti, norādot, ka nepieciešamības gadījumā piesārņotā grants tiks savākta un nodota attiecīgam atkritumu savākšanas uzņēmumam. Šajā kontekstā Birojs jau ir norādījis uz Ziņojuma trūkumiem esošās situācijas raksturojumā, jo saskaņā ar Pārvaldes veiktas Pārbaudes rezultātu autotransports uzpildes laikā stāv teritorijā, kurā ir tikai betona plāksnes, kas savā starpā nav savienotas un nenodrošina nedz pretinfiltrāciju, nedz lietus notekūdens savākšanas un attīrīšanas iespējas. Vadoties no Ziņojuma, Birojs konstatē, ka Ierosinātāja pēc būtības pati atzīst, ka teritorijās, kur tiek veiktas darbības ar ogļūdeņražiem, ir nepieciešama lietus notekūdeņu savākšana un attīrīšana, nepieļaujot iespēju, ka piesārņojums varētu nonākt vidē, kā arī atzinusi, ka nodrošināma novadāmo notekūdeņu kvalitātes kontrole pēc attīrīšanas un regulāra attīrīšanas iekārtu kontrole un apkope. Vienlaikus no Ziņojuma un Pārvaldes sniegtās informācijas neizriet, ka šādi risinājumi ir nodrošināti visās teritorijās, kur tas nepieciešams. Tādēļ Birojs jau ir izvirzījis nosacījumu, ka visās Darbības vietas teritorijas daļās, kas tiek izmantotas ogļūdeņražu ieguves, uzglabāšanas un arī pārkraušanas operācijām, jānodrošina atbilstīga pretinfiltrācijas seguma izbūve ar lietus notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tostarp nodrošinot attiecīgos risinājumus veidā kā paredzēts Ministru kabineta 2012.gada 12.jūnija noteikumos Nr.409 „*Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām*”. Šis nosacījums izvirzāms arī jauno urbumu laukumiem.
- 6.4.4.6. Potenciālā gruntsūdens piesārņojuma kontrolei Darbības vietā ir izveidots gruntsūdens monitoringa tīkls. Kā norādīts Ziņojumā, līdzšinējā gruntsūdens monitoringa rezultāti pierāda, ka normālos darba apstākļos, ja tiek ievērota atbilstoša darba tehnoloģija visos etapos un izmantoti labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi, grunts un gruntsūdens piesārņojums nav prognozējams, norādot, ka laika posmā no 2011.gada, kad monitoringa sistēma tika ierīkota, līdz 2015.gadam testēšanas rezultāti nav uzrādījuši gruntsūdens piesārņojumu ar ogļūdeņražiem. Atbilstoši Ziņojumam ir paredzēts ierīkot arī papildus 4 jaunus monitoringa urbumus, kurus paredzēts izvietot gruntsūdens plūsmas virzienā, leņķus jau esošajiem urbumiem, kas atrodas tuvāk Rīvas upei, t.i. – pie urbumiem SP-4, SP-2, SP-1 un AK-1. Birojs uzskata par nepieciešamu izvirzīt prasību par minēto monitoringa urbumu ierīkošanu kā Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļā paredzētu nosacījumu, vienlaikus uzskata, arī gadījumā, ja tiek plānoti jauni ogļūdeņražu ieguves urbumi, monitoringa tīkls var būt jāpaplašina. To, kurās vietās šādi urbumi ierīkojami, nosakāms, vadoties no jauno urbumu ierīkošanai izvēlētās vietas. Nav izslēgts, ka pienācīgu kontroli gruntsūdens plūsmas lejtecē kādam no jaunajiem urbumiem varēs nodrošināt arī jau izbūvētais monitoringa tīkls, tomēr galējus un precīzus konstatējumus par to varēs izteikt tikai brīdī, kad būs noteiktas konkrētas urbumu ierīkošanas vietas. Tādēļ prasības monitoringam nosakāmas sadarbībā ar VVD, vadoties no jauno urbumu ierīkošanai jau konkrēti izvēlētās vietas.
- 6.4.4.7. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam, nav sagaidāma nelabvēlīga ietekme uz Rīvas upes hidroloģisko režīmu un ūdens kvalitāti. Darbības vieta ir meliorēta un to klāj meliorācijas grāvju tīkls, virszemes notece vērsta Rīvas upes virzienā. Saskaņā ar Ziņojumu ir identificētas vietas, kur uz meliorācijas grāvjiem veidojami sifona aizsprosti, - gadījumos, ja nepieciešami operatīvi preventīvie pasākumi, jo notikusi ogļūdeņražu noplūde no laukumiem vai cauruļvadiem. Sifona aizsprosti aiztur virs ūdens peldošo ogļūdeņražu slāni un novērš tā tālāku noplūdi virszemes ūdeņos.
- 6.4.4.8. Ievērojot novērtējuma uzdevumu, Ziņojumā ir veikts teritorijas applūšanas teorētiskais aprēķins arī plūdu varbūtībai ar atkārtošanos, kas mazāka kā 10%, jo

piesārņojuma risku pārvaldībai nozīmīgi ir arī mazākas varbūtības plūdi. Saskaņā ar Ziņojumu, šādu mazākas varbūtības plūdu risku teritorijas skar salīdzinoši plašu joslu gar Rīvas upes krastiem, tostarp 3 urbumu laukumus, tomēr nesniedzas līdz tehnoloģiskajam laukumam, kur tiek veikta ogļūdeņražu attīrīšana, uzglabāšana un pārkraušana. Ievērojot aprēķinu rezultātus un ņemot vērā blīvo meliorācijas grāvju tīklu Licences laukumā, - saglabājama piesardzība attiecībā uz risinājumiem, kas nepieciešami, lai novērstu piesārņojuma iespējamu izplatīšanos teritorijas applūšanas gadījumā. Ziņojumā norādīts, ka, lai novērstu ogļūdeņražu nokļūšanu virszemes ūdeņos pavasara palu un plūdu gadījumos, 5% applūšanas riskam pakļauto urbumu SP-1, SP-2 un SP-4 atveres jau šobrīd esot aprīkotas ar mūrētu betona bloku grodu akām, kuru virsmas augstums pārsniedz maksimāli prognozēto ūdens līmeni 5% varbūtībai. Vienlaikus Ziņojumā norādīts, - ka pastāv iespēja ap urbumu laukumiem izbūvēt grunts apvaļņojumu (faktiski urbuma laukuma uzbēršana virs plūdu riska augstuma), un šādā gadījumā, ja Rīvas upes ūdens līmenis ceļas un teritorijas ap urbumiem applūstu – vietas, kur tiek veiktas darbības ar ogļūdeņražiem, atrastos virs ūdens līmeņa. Tāpat pastāv iespēja sūkņus (laukuma applūšanas gadījumā) izslēgt un tos drošības nolūkā nedarbināt.

6.4.4.9. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz piegulošo teritoriju drenāžas apstākļiem, Ziņojumā novērtēts, ka ogļūdeņražu ietekme nerada būtisku ietekmi uz teritorijas dabīgo drenāžu, norādot, ka ietekmēta tiek neliela platība Licences laukumā, kur ir izveidoti tehnoloģiskie laukumi ar cieto segumu, kas novērš atmosfēras nokrišņu infiltrāciju tehnoloģiskā laukuma teritorijā. Ziņojumā norādīts, ka Darbības vietā izveidotā grāvju sistēma nodrošina virszemes un pazemes noteci no piegulošās teritorijas, nepieļaujot teritorijas pārmitrināšanos.

6.4.4.10. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, **Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu izvirzīt šādus nosacījumus:**

- a) **Darbības vietā nav pieļaujama piesārņotu notekūdeņu novadīšana vidē. Jauno urbumu laukumos, vietās, kur tiek veikta ogļūdeņražu ieguve un izvietotas ieguves iekārtas, jānodrošina atbilstīga pretinfiltrācijas seguma izbūve ar lietus notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tostarp nodrošinot attiecīgos risinājumus veidā kā paredzēts Ministru kabineta 2012.gada 12.jūnija noteikumos Nr.409 „Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām”. Jānodrošina novadāmo notekūdeņu kvalitātes kontrole pēc attīrīšanas un regulāra attīrīšanas iekārtu kontrole un apkope.**
- b) **Ierosinātājai ir jānodrošina drošības nosacījumu ievērošana ar teritorijas sagatavošanu un būvniecību saistīto ietekmju novēršanai vai samazināšanai. Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai būvniecības darbu laikā nepieļautu, bet, ja notiek negadījums, maksimāli ierobežotu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļūvi vidē, tostarp pazemes ūdeņos, meliorācijas sistēmās un virszemes ūdeņos.**
- c) **Gadījumā, ja notikusi ogļūdeņražu noplūde un nepieciešami operatīvi pasākumi, jānodrošina sifona aizsprostu veidošana uz visām meliorācijas tecēm, kurās var nokļūt ogļūdeņraži, un jānodrošina to aizturēšana, novēršot noplūdi virszemes ūdeņos.**
- d) **Urbumu laukumu applūšanas gadījumā ogļūdeņražu sūkņu darbināšana drošības nolūkā nav pieļaujama.**
- e) **Plānojot jauno urbumu izvietojumu, kas pieļaujams ārpus Rīvas upes aizsargjoslas, jāņem vērā Ziņojumā novērtētais (vai, ja nepieciešams,**

papildus novērtējumā precizējamais) attiecīgo teritoriju applūšanas risks, projektējot urbumu laukumus un ar to saistīto infrastruktūru tādējādi, lai teritorijas, kur tiek veiktas darbības ar oglūdeņražiem, atrastos virs novērtētās plūdu riska atzīmes vai tiktu aizsargātas no applūšanas riska ar atbilstīga augstuma apvalņojumu.

- f) Esošajiem urbumiem SP-1 un SP-2, kas atrodas ārpus Rīvas upes aizsargjoslas un saskaņā ar Ziņojumu ir pakļauti applūšanas riskam, veicami papildus aizsardzības pasākumi, vai nu paaugstinot urbumu laukumus un ar to saistīto infrastruktūru tādējādi, lai teritorijas, kur tiek veiktas darbības ar oglūdeņražiem, atrastos virs novērtētās plūdu riska atzīmes, vai izbūvējot atbilstīga augstuma apvalņojumu, kas aizsargā šīs teritorijas no applūšanas riska.
- g) Būvniecība nedrīkst negatīvi ietekmēt piegulošo teritoriju hidroloģisko režīmu un apkārtnes teritorijā esošo īpašumu un būvju izmantošanu. Ja nepieciešams, jānodrošina šķērsojamo melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšana, veicot to pārplānošanu un pārbūvi.
- h) Darbu veikšanai jāizvēlas tādi risinājumi un paņēmieni, lai nepieļautu pazemes ūdens horizontu piesārņošanu. Regulāri jāveic esošo un plānoto iekārtu, t.sk. cauruļvadu un savienojumu pārbaudi, lai savlaicīgi identificētu bojājumus un novērstu grunts, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu.
- i) Esošo gruntsūdens monitoringa tīklu nepieciešams papildināt ar Ziņojumā paredzētajiem 4 monitoringa urbumiem, kas ierīkojami gruntsūdens plūsmas virzienā lejpus jau esošajiem urbumiem. Ja tiek ierīkoti jauni oglūdeņražu ieguves urbumi vai tiek konstatēts gruntsūdens piesārņojums, Ierosinātājai jārēķinās, ka monitoringa tīkls var būt paplašināms. Nosacījumi monitoringa urbumu ierīkošanai un to skaitam nosakāmi sadarbībā ar VVD, vadoties no jauno urbumu ierīkošanai jau konkrēti izvēlētās vietas, kā arī veiktā monitoringa rezultātiem.

#### **6.4.5. Avāriju un negadījumu riski, to pārvaldība.**

- 6.4.5.1. Ziņojumā ir veikts Darbības vietā iespējamo avāriju un negadījumu risku izvērtējums, identificējot ārējos un iekšējos avāriju riska objektus, riska avotus un cēloņus, kā arī raksturojot iespējamās avārijas situācijas un riska scenārijus.
- 6.4.5.2. Vērtējot objekta avārijas riskus, Ziņojumā novērtēts, ka oglūdeņražu ieguves vieta ir izvietota atsevišķā teritorijā, kurai nav kopēju robežu ar citiem objektiem, kas var radīt ārējo bīstamību, bet ugunsbīstamību un sprādzienbīstamību uzņēmuma teritorijā var radīt tādi ārējie cēloņi, kā zibens izlādes, ugunsgrēks (piemēram kūlas degšana), ugunsgrēks apkārtnē esošajās ēkās un būvēs. Kā iekšējie avāriju riska objekti novērtēti uzglabāšanas rezervuāri, cauruļvadi, oglūdeņražu sūkņi, kā arī autocisternu uzpildīšanas vieta. Avāriju situācijas var veidoties arī tādu iekšējo cēloņu dēļ kā, piemēram, elektriskās izlādes (zemējuma defekti, darba apģērbs u.c.), ugunsdrošības noteikumu neievērošana. Papildus, kā uz to pareizi norādījusi Pārvalde 2017.gada 27.jūnija vēstulē Nr.5.4.-11/970, - būtisks riska faktors var būt arī ļaunprātīga rīcība.
- 6.4.5.3. Atbilstoši Ziņojumā konstatētajam - veiktais objekta riska avotu un iespējamo rūpniecisko avāriju seku izvērtējums ļauj secināt, ka objekta potenciāli iespējamās avārijas nerada paaugstinātu risku dzīvībai un veselībai ārpus objekta teritorijas. Izvērtējot oglūdeņražu rezervuāru un autocisternu uzpildes laukuma attālumu līdz tuvākajām viensētām, secināms, ka tuvākā viensēta „Lejas” atrodas aptuveni 0,4km

attālumā no minētajiem objektiem. Ziņojumā ir veikti aprēķini letālajam siltumstarojumam, bet, ņemot vērā jēlnaftas īpašības un pasākumus iespējamo noplūžu ierobežošanai, sprādzienbīstamu tvaiku koncentrācijas ārpus noplūžu laukuma ir maz ticamas. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam avārijas seku modelēšanai izmantota ASV Federālo dienestu izstrādāta datorprogramma *ARCHIE*, kas paredzēta visa veida ugunsgrēku iedarbības aprēķiniem. Atbilstoši šai datorprogrammai noteiktas iedarbības zonas lielākajos naftas produktu noplūžu gadījumos ar sekojošu aizdegšanos (sliktāko avārijas scenāriju gadījums). Kā lielākie naftas noplūdes gadījumi definēti pilnīgs rezervuāru sabrukums un pilnīgs autocisternas sabrukums, kad rezervuāra sabrukuma gadījumā betonētajā laukuma daļā ar apvaļņojumu izlītu līdz  $50\text{m}^3$  jēlnaftas (autocisternas sabrukuma gadījumā var izlīt līdz  $40\text{m}^3$  jēlnaftas). Novērtēts, ka peļķes ugunsgrēka 1% letālās zonas rādiuss pilnīga rezervuāra sabrukuma gadījumā būtu 30m un pilnīgas autocisternas sabrukuma gadījumā – 28m, savukārt peļķes ugunsgrēka 10% letālās zonas rādiuss pilnīga rezervuāra sabrukuma gadījumā būtu 21m un pilnīgas autocisternas sabrukuma gadījumā – 19m. Noteikts, ka pārējos naftas produktu noplūdes gadījumos apjomi būtu minimāli un vērā ņemamu apdraudējumu neradītu.

- 6.4.5.4. Kā ļaunākais iespējamais avāriju scenārijs novērtēts naftas produktu rezervuāru sabrukums ar tam sekojošu produkta aizdegšanos. Šāda scenārija iestāšanos (tās hipotētisko varbūtību) Ziņojuma autori vērtē kā zemu akceptējamā riska robežās. Norādīts, ka rezervuāri tiks regulāri pārbaudīti ar neatkarīgas licencētas firmas pieaicināšanu un paredzēta regulāra to tīrīšana. Vienlaikus attiecībā uz rezervuāru pārbaudi Pārvalde 2017.gada 27.jūnija vēstulē Nr.5.4.-11/970 Birojam norādījusi, ka pēdējā pārbaudē, kas veikta 2017.gada 15.maijā, konstatēts, ka uzlīmes par pēdējo rezervuāru pārbaudi ir izbalējušas, datumi nav saskatāmi, kā arī Pārvaldei nav bijis uzraudīts pārbaudes sertifikāts par cisternu pārbaudi.
- 6.4.5.5. Vērtējot sagaidāmos riskus, Ziņojumā norādīts, ka jēlnaftas uzglabāšanas rezervuāru pilnīga sabrukuma izraisīta ugunsgrēka ietekmes zonā nav pastāvīgas darba vietas, tādējādi iespējamās avārijas gadījumā cilvēku upuru nebūs (tie var būt tikai nejaušas sagādīšanās rezultātā).
- 6.4.5.6. Attiecībā uz vides piesārņojumu ar naftas produktiem norādīts, ka, tā kā cauruļvadiem ir mazs diametrs un spiediens tajos ekspluatācijas laikā nepārsniedz 2 atmosfēras, avārijas hipotētiskā varbūtība ir ļoti zema un avārijas sekas var būt ļoti minimālas. Vērtējot noplūdes rezervuāru bojājuma gadījumā, norādīts, ka ap rezervuāriem ir apvaļņojums, tādējādi avārijas gadījumā piesārņojuma izplatība būs ļoti neliela. Secināts, ka maksimālais vides piesārņojums var rasties uzpildītas autocisternas bojājuma – tā momentānas izplūdes gadījumā, kad apkārtējā vidē var nokļūt līdz  $40\text{m}^3$  jēlnaftas. Atbilstoši kvantitatīvā riska novērtēšanas metodikai momentānas noplūdes gadījumā no cisternas tiek aplūkots  $400\text{m}^2$  liels izplūdes laukums. Secināts, ka, tā kā apkārt rezervuāru parkam un pārējām tehnoloģiskajām iekārtām izbūvēto speciālo laukumu platība ir lielāka par  $400\text{m}^2$ , avārijas rezultātā izlijušais jēlnaftas apjoms nenokļūs apkārtējā vidē, turklāt šādā gadījumā var pielietot tādas savākšanas metodes kā izlijušās vielas pārsūknešana avārijas rezervuārā, izlijušās vielas savākšana ar absorbentiem, kā arī piesārņotās grunts savākšana un nodošana tālākai attīrīšanai. Birojs gan vērš uzmanību uz šajā atzinumā jau iepriekš norādīto attiecībā uz vietu, kur uzpildes laikā atrodas autocisterna. Esošās situācijas novēršanai Birojs jau ir izvirzījis nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu.
- 6.4.5.7. Papildus objekta kopējās bīstamības raksturošanai sagatavots objekta individuālā riska novērtējums, kurā tiek analizēta objektā iespējamo avāriju scenāriju kopējā varbūtība izraisīt cilvēka bojāeju, atrodoties noteiktā vietā pret bīstamo objektu. Novērtēts, ka no

avāriju atgadišanās varbūtības viedokļa kā biežāk sastopamās varētu būt naftas produktu noplūdes no tehnoloģiskajām iekārtām, jo šajos objektos tiek veikta intensīva darbība ar cilvēku tiešu līdzdalību. Atbilstoši norādītajam veiktie aprēķini rāda, ka no avārijas seku apjoma viedokļa, kā jau norādīts iepriekš, avārija ar plašāko avāriju seku nelabvēlīgās iedarbības izplatību objektā varētu būt rezervuāra vai autocisternas momentānas izplūdes un ugunsgrēka gadījumā. Tajā pašā laikā jāņem vērā produkta īpašības – jēlnaftas aizdedzināšanas iespējas, kas nozīmē, ka šādas avārijas attīstība ir uzskatāma par samērā maz iespējamu.

6.4.5.8. Nevēlamu notikumu varbūtību un iespējamo seku iedarbības izplatības aprēķiniem riska analīzē iekļauts arī objekta industriālā riska novērtējums, pēc modelēšanas secinot, ka objekta darbības radītais industriālais risks nav augsts un ārpus objekta teritorijas netiek pārsniegta akceptētā individuālā riska robežvērtība  $1 \times 10^{-6}$  (ārpus objekta radītais riska līmenis nepārsniedz pat  $1 \times 10^{-8}$ ). Atbilstoši Ziņojumam industriālā riska mazināšanas nolūkā uzņēmumā tiek veikti tādi plānveida pasākumi kā iekārtu modernizācija (pārbūves plāni), darbinieku apmācība un gatavības pārbaudes, regulāras mācības kopā ar ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, piesārņojuma gadījumu uzskaitē un cēloņu analīze, kā arī iekārtu plānveida remontu (detalizētāka informācija atrodama Ziņojuma 5.11.5.nodaļā). Papildus uzņēmumam rūpniecisko avāriju nepieļaušanai un novēršanai ir sagatavots Civilās aizsardzības plāns, kā arī Rīcības plāns ugunsgrēka un citu rūpniecisko avāriju gadījumā.

6.4.5.9. Novērtējis Ziņojumā sniegto informāciju, Birojs secina, ka uzņēmuma darbībā kopumā ir apzināti galvenie avāriju rašanās avoti un veicamie preventīvie pasākumi avāriju risku mazināšanai un novēršanai, tomēr, kā liecina uzņēmuma teritorijā veiktās pārbaudes, atsevišķos gadījumos reālās rīcības uzņēmuma teritorijā un uzņēmuma teritorijas sagatavotība neliecina par visu preventīvo pasākumu ievērošanu ar tam nepieciešamo rūpību. Birojs tāpat secina, ka līdzšinēji veiktais gruntsūdens monitorings neuzrāda vides piesārņojumu un pie nosacījuma, ja tiek ievēroti Ziņojumā paredzētie un ar šo Biroja atzinumu noteiktie nosacījumi, emisiju novēršanai un samazināšanai, nav sagaidāms, ka Paredzētās darbība varētu radīt būtisku vides, tai skaitā gaisa un ūdens piesārņojumu, kas pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Tomēr precīza tehnoloģisko procesu un piesardzības pasākumu ievērošana ir nozīmīgs priekšnosacījums, lai šādas ietekmes neradītu (to skaitā neradītu būtiskus apgrūtinājumus un traucējošas ietekmes apkārtnes teritorijās). **Daļu nosacījumu, kas saistīti ar piesārņojuma novēršanu un pārvaldību, Birojs jau ir izvirzījis citās šī atzinuma nodaļās. Līdz ar to saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu Birojs papildus noteic, ka:**

- a) Paredzētās darbības plānošanā un realizācijā jānodrošina Ziņojumā paredzēto vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu drošības nosacījumu ievērošanu, lai jau preventīvi ar teritorijas sagatavošanas, procesu uzraudzības un kontroles mehānismiem nepieļautu negadījumu un avāriju situāciju rašanos, kā arī novērstu negadījumu vai avāriju seku eskalāciju, ja tādas radušās.
- b) Citu starpā Ierosinātajai ir jānodrošina visu Ziņojumā paredzēto drošības nosacījumu ievērošana, īstenojot gan savlaicīgus inženiertehniskos un organizatoriskos pasākumus negadījumu risku novēršanai, gan īstenojot darbinieku apmācību un gatavības pārbaudes atbilstoši konkrēto darba vietu un darba pienākumu specifikai. Tehnoloģiskajos procesos jānodrošina plānotie pasākumi drošības jomā, detalizēti izstrādājot un ievērojot instrukcijas saistībā ar identificētajiem tehnoloģisko iekārtu un tehnoloģisko procesu avāriju riskiem, kā arī nodrošinot pietiekama apjoma ugunsdzēsības un absorbējošos materiālus/līdzekļus.

- c) Negadījumu situācijās un ja konstatētas novirzes no normāla darbu procesa, Paredzētās darbības turpināšana nav pieļaujama līdz tiek izanalizēti iespējamie noviržu cēloņi, precizēti tehniski risinājumi Paredzētās darbības realizācijai un veiktas nepieciešamās novēršanas darbības.
- d) Ja ogļūdeņražu ieguve tiek uz laiku pārtraukta, jānodrošina urbumu droša slēgšana/konservēšana veidā, kas novērš iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un cilvēku veselību. Pēc Paredzētās darbības pabeigšanas atbilstoši Ziņojumā plānotajam un saskaņā ar rekultivācijas plānu veicama iekārtu demontāža, būvju nojaukšana, kā arī urbumu droša slēgšana vai likvidācija.

#### 6.4.6. Citas ietekmes urbumu ekspluatācijas laikā, tostarp troksnis, vibrācija, gaisu piesārņojošo vielu emisija, smakas un atkritumu apsaimniekošana.

- 6.4.6.1. Raksturojot Paredzētās darbības norises vietu un tās izvietojumu, norādāms, ka perspektīvā ieguves laukuma tuvumā atrodas izkliedēta, daļēji apdzīvota dzīvojamā teritorija. Licences laukuma austrumu daļā noteiktajam perspektīvajam ieguves laukumam vistuvāk atrodas viensēta „Lejas”. Lai piekļūtu Licences laukumam, tiek izmantots valsts vietējas nozīmes autoceļš V1265 *Basi – Apriķi*, kas Licences laukuma tuvumā ved gar viensētu „*Namdari*”, un pašvaldības autoceļš ar grants un dolomīta šķembu segumu, savukārt attālāk atrodas valsts vietējas nozīmes autoceļš V1264 *Adze – Gudenieki – Ēdole*, kas pieslēdzas autoceļam V1265.
- 6.4.6.2. Viena no ietekmēm, kas saistāma ar Paredzētās darbības realizāciju tās rakstura, specifikas un izvēlētajās darbības vietas dēļ (tuvumā atrodas izkliedēta dzīvojamā apbūve) ir trokšņa līmeņa izmaiņas un iespējamie trokšņa radītie traucējumi. Ogļūdeņražu ieguves urbumu ekspluatācijas laikā tiks izmantoti 7 esošie un 3 plānotie urbumu sūkņi ar skaņas jaudu 86,7dB, kas darbosies visu diennakti, un injekcijas urbuma AK-3 sūkņu komplekss ar skaņas jaudu 85,0dB, kas darbosies 30 minūtes dienas laikā.
- 6.4.6.3. Cilvēku aizsardzībai no trokšņa radītā ilgtermiņa apgrūtinājuma Latvijas normatīvie akti paredz pieļaujamā trokšņa robežlielumus ilgtermiņa trokšņa rādītājiem  $L_{diena}$ ,  $L_{vakars}$ ,  $L_{nakts}$ , kas atbilstoši Trokšņa noteikumi Nr.16 2.pielikumam atkarībā no teritorijas lietošanas funkciju veida atšķiras. Konkrētajā gadījumā Paredzētās darbības norises vietas apkārtnē atrodas vairākas viensētas, attiecīgi to teritorijās piemērojami individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorijām noteiktie normatīvi –  $L_{diena}$  55dB(A),  $L_{vakars}$  50dB(A) un  $L_{nakts}$  45 dB(A).
- 6.4.6.4. Ziņojuma izstrādes ietvaros veikta apkārtnē (t.sk. viensētu teritorijās) sagaidāmo trokšņu rādītāju novērtēšana un aprēķināšana, izmantojot *DataKustik GmbH* izstrādāto trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūru *Cadna* (versija 4.5.151), kas nodrošina aprēķinus atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 6.1. un 6.3.punktā noteiktajiem standartiem.<sup>1</sup>
- 6.4.6.5. Kā jau konstatēts iepriekš šajā atzinumā, būtiskas trokšņa ietekmes rada urbumu ierīkošana, bet urbumu ekspluatācijas radītais troksnis ir daudz mazāks. Ziņojumā konstatēts, ka pie nosacījuma, ja urbuma ierīkošanas vietas izvēlei tiek ievēroti noteiktie minimālie attālumi no apbūves teritorijām, arī urbuma darbības laika troksnis nebūtu lielāks kā troksnim noteiktās robežvērtības. Attiecīgi – ievērojot šādu nosacījumu - nav sagaidāms, ka trokšņa robežlielumu pārsniegumus varētu radīt urbumu ekspluatācija. Ziņojumā ir ietvertas aprēķinu scenārijs situācijai, kad Darbības vietā

<sup>1</sup> Avots: <http://www.datakustik.com/en/products/cadnaa/modeling-and-calculation/calculation-standards>

darbojas visi esošie un trīs papildus urbumi, - trokšņa normatīvu pārsniegumus apbūves teritorijās novērtējums neuzrāda.

- 6.4.6.6. Saskaņā ar Ziņojumu ogļūdeņražu ieguvei izmantotie tehniskie risinājumi un ieguve norādītajos apjomos vibrācijas ar nelabvēlīgu ietekmi uz vidi un apkārtējo apbūvi nerada. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam skaidrojumam – seismiskās izpētes darbu veikšana Licences laukumā vairs nav paredzēta, attiecīgi nav sagaidāmi ar izpēti saistītie spridzināšanas darbi.
- 6.4.6.7. Esošie gaisa piesārņojuma objekti tuvākajā apkārtnē ir autoceļi, citu stacionāru piesārņojuma avotu, par kuriem būtu dati datubāzē „2-Gaiss”, tuvākajā apkārtnē nav. Atbilstoši Ierosinātājas veiktajam novērtējumam, satiksmes intensitāte un tās ietekme uz gaisa kvalitāti Licences laukuma apkārtnē ir niecīga un arī Ierosinātājas darbība nerada būtisku gaisa piesārņojumu. Kopumā Birojs šim secinājumam var pievienoties, jo ieguves un pārkraušanas apjomi nav būtiski lieli. Pie plānotās maksimālās ieguves jaudas  $7000\text{m}^3$  gadā (kā tas norādīts Ziņojumā) – diennakts apgrozījums nav lielāks par  $\sim 20\text{m}^3$ . Gaisu piesārņojošo vielu un smaku emisijas pie šāda apjoma nav sagaidāmas ievērojamas.
- 6.4.6.8. Vienlaikus nebūtu pamata uzskatīt, ka ogļūdeņražu ieguve un ar to saistītās darbības vispār nerada piesārņojošo vielu emisiju, kas var ietekmēt gaisa kvalitāti (arī smakas). Saistībā ar Paredzēto darbību sagaidāmi trīs galvenie piesārņojuma avoti – ogļūdeņražu ieguves process, to iepildīšana cisternās un ūdenssildāmais katls *Viessmann Vitola Biferal* ar 34 kW jaudas degli (kurināmais – sašķidrināta naftas gāze (turpmāk – SNG)) ziemas periodā, kad plānota rezervuāru un cauruļvadu apsilde. Šai aspektā papildus jāņem vērā, ka urbumu ierīkošana nebūtu uzskatāma par pastāvīgu piesārņojuma avotu, bet gan ar būvniecību saistītu pārejošu ietekmi. Saskaņā ar Ziņojumā ietvertajiem aprēķiniem ogļūdeņražu ieguves un rezervuāru uzpildīšanas laikā autocisternās apkārtējā vidē nonāk ogļūdeņraži, t.sk. benzols un toluols, bet no SNG sadedzināšanas – slāpekļa oksīdi un oglekļa monoksīds.
- 6.4.6.9. Ierosinātāja Ziņojumā ir ievērusi emisiju vispārēju novērtējumu, veicot aprēķinus un pamatojot, ka Paredzētās darbības ietekme ir sagaidāma nebūtiska. Novērtējot Birojā iesniegto Ziņojumu, secināms, ka veiktie aprēķini arī pēc Ziņojuma papildināšanas ne visos aspektos ir pilnīgi, jo neaptver visas Lielbritānijas Vides aģentūras vadlīniju „*Risk assessments for specific activities: environmental permits*” sadaļā „*Air emissions risk assessment for your environmental permit*” apkopotās prasības. Birojs ņem vērā nepilnības gaisu piesārņojošo vielu, t.sk. smaku, būtiskuma novērtējumā, bet vienlaikus - izvērtējot plānoto ogļūdeņražu ieguves apjomu ( $7000\text{m}^3/\text{a}$ ), sadedzināšanas iekārtas jaudu (34 kW), pieguļošo teritoriju raksturojumu un ar Paredzēto darbību saistīto transporta plūsmu, kā arī Ziņojumā ietvertos aprēķinus, - nekonstatē tādus apstākļus, kas radītu bažas par Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” un Ministru kabineta 2015.gada 25.novembra noteikumos Nr.724 “*Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos*” gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegšanu. Birojs pievienojas Ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, ka ietekme nav sagaidāma būtiska, un konstatētie trūkumi nebūtu samērīgs iemesls, lai kalpotu par pamatu Ziņojuma atkārtotai nodošanai pārstrādāt, jo IVN uzdevums ir konstatēt, vai ietekmes sagaidāmas būtiskas. Vienlaikus Birojs norāda, ka ogļūdeņražu ieguvei saskaņā ar jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem nepieciešama VVD izdota piesārņojošās darbības atļauja un novērtējums un secinājumi, kas izdarīti IVN ietvaros, vēl nenozīmē, ka tie ir pilnībā pietiekami, lai izpildītu prasības atļaujas saņemšanai. Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 „*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” 20.2. punktu Ierosinātājai pirms darbības

uzsākšanas jāvēršas VVD, lai noskaidrotu, kādas gaisu piesārņojošās vielas, kuras iekārta emitē nenozīmīgos daudzumos, atļauts neņemt vērā stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limitu projektā. Ievērojot nosacījumus, kas izpildāmi, lai saņemtu piesārņojošās darbības atļauju, kā arī šādā atļaujā izvirzāmās prasības, Birojs nekonstatē, ka tam saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu būtu pamats izvirzīt papildus nosacījumus darbības realizācijai gaisa aizsardzības no piesārņojuma aspektā.

6.4.6.10. Atbilstoši Ziņojumam ogļūdeņražu ieguves laikā atkritumi nozīmīgos daudzumos nerodas, - tie ir iekārta dzinēju dzesēšanas šķīdumi, eļļas u.c. tehnoloģiskie atkritumi, kuru apsaimniekošana paredzēta, tos nododot attiecīgiem atkritumu apsaimniekošanas komersantiem. Negadījumu situācijās (piemēram, nolījumi) var rasties piesārņota grunts, izlietoti naftas produktu absorbenti, ko plānots attiecīgi uzglabāt un nodot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

6.4.6.11. **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes un smakas normatīvu ievērošana, trokšņa normatīvu un nosacījumu atkritumu apsaimniekošanai ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tādējādi Birojam nav nepieciešams papildus izvirzīt nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu, kas jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem un kas nosakāmi piesārņojošās darbības atļaujā. Papildus saistībā ar ietekmju vispārēju pārvaldību Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta 10.daļu noteic, ka:**

- a) Ierosinātājai ir jānodrošina Ziņojumā ietverto Paredzētās darbības nodrošinājuma pasākumu īstenošana atbilstoši vērtētajam apjomam un intensitātei. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojumā ietverto vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu pasākumu realizācija Paredzētās darbības ietekmes novēršanai un samazināšanai, jo īpaši to pasākumu un priekšnosacījumu (arī ieguves apjomu) realizācija, kas ņemti vērā ietekmes novērtējumā un kuru maiņa atstāj iespaidu uz novērtējuma rezultātiem.
- b) Ja piesārņojošās darbības atļaujas pieprasīšanas un sagatavošanas ietvaros, kā arī Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek secināts, ka nepieciešami vai paredzēti citi risinājumi, kas Ziņojumā nav novērtēti vai sagaidāmās emisijas pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- c) Pārvietojot urbšanas tehniku un izmantojot pašvaldības autoceļu ar grants un dolomīta šķembu segumu un valsts vietējas nozīmes autoceļu V1265 ar grants segumu, Ierosinātājai sadarbībā ar ceļu uzturētājiem ir jānodrošina un jāuztur atbilstošas nestspējas ceļa parametri un ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē, tostarp ievērojot transporta līdzekļu pārvietošanās ierobežojumus.
- d) Kur attiecināms, visām tehnoloģiskajām iekārtām, kuras tiek izmantotas ārpus telpām, jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 *“Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām”* noteiktajām prasībām.
- e) Pamatotu sūdzību gadījumā atbilstoši normatīvajos aktos gaisa kvalitātes, smaku un trokšņa ietekmes novērtēšanas un pārvaldības jomā paredzētajai kārtībai veicami emisiju mērījumi un nepieciešamības gadījumā lemjams par



**papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību.**

**6.4.7. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem:**

- 6.4.7.1. Darbības vietai nav noteikts aizsardzības statuss – tā neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kā arī tajā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sugas, īpaši aizsargājami biotopi un mikroliegumi. Ziņojuma izstrādes ietvaros pieaicinātā sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte novērtējusi, ka teritorijas daļa robežojas ar bioloģiski vērtīgiem zālājiem, kuru platībās nav veikta intensīva meliorācija vai lauksaimnieciskā darbība, kā rezultātā ir saglabājušās dabisku zālāju indikatorsugas un struktūra. Eksperte norādījusi, ka zālāju kvalitātes un vērtības saglabāšanai galvenais nosacījums ir atbilstošu (pašreizēju) mitruma apstākļu saglabāšana arī tiem piegulošajās teritorijās – tāpat arī Paredzētās darbības norises vietā. Attiecīgi sniedzot vērtējumu par Paredzētās darbības norises vietā esošajiem zālājiem Eksperte norādījusi, ka to platībā atsevišķās vietās kopumā sastopamas trīs dabisku zālāju indikatorsugas, taču pēc šādām pazīmēm zālājs neatbilst aizsargājamo biotopu minimālajām prasībām. Tajā pašā laikā, ņemot vērā, ka teritorija robežojas ar bioloģiski vērtīgiem zālājiem, Eksperte norādījusi, ka ir iespējama zālāju kvalitātes uzlabošanās susināšanas mazāk skartajās platībās, tos pareizi apsaimniekojot, līdz ar to ieteicama upes aizsargjoslā esošo palienes zālāju saglabāšana, regulāra pļaušana vai noganīšana, kā arī pietiekošu mitruma apstākļu un palu, plūdu darbības saglabāšana.
- 6.4.7.2. Ziņojuma izstrādes ietvaros pieaicinātais ornitofaunas eksperts norādījis, ka visas Darbības vietā novērotās putnu sugas, t.sk. aizsargājamās sugas, ir parastas un samērā bieži sastopamas Latvijas rietumu daļā. Eksperts norādījis, ka plānotais salīdzinoši nelielais ogļūdeņražu ieguves apjoms, tā uzglabāšana un transportēšana nevar būt apdraudējums putnu faunai ne Licences laukumā, ne arī tam piegulošajās teritorijās.
- 6.4.7.3. Ar Paredzēto darbību sagaidāmas pārmaiņas ainavā, tomēr galvenās ietekmes uz ainavu savu izpausmi jau ir radušas, jo Darbības vietā ir jau kopumā 9 urbumi. Tādēļ papildus 3 urbumu ierīkošana būtiskas izmaiņas neradīs. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto, Darbības vieta neatrodas ne nacionālas nozīmes ainaviskā teritorijā, ne ekoloģiski nozīmīgā ainavu telpā, apkārtnes teritorijās dominē pārsvarā lauku ainavas.
- 6.4.7.4. Atbilstoši Ziņojumam tuvākie kultūrvēsturiskie objekti ir Adzes kapsēta, kuras 300m aizsargjoslā atrodas neliela daļa Darbības vietas rietumu daļas, ar tajā esošajiem diviem dižozoliem, kas ir valsts nozīmes dabas pieminekļi. Ziņojumā norādīts, ka Darbības vietas daļā, kas atrodas Adzes kapsētas aizsargjoslā, jaunie urbumi netiks izvietoti. Vērtējot Darbības vietas apkārtni, novērtēts, ka aptuveni 400m attālumā no Darbības vietas atrodas arī Peles kapi. Saistībā ar apkārtnes kultūrvēsturisko ainavu biedrība „*Suitu novads*”, sniedzot priekšlikumus Paredzētās darbības realizācijai, norādīja, ka perspektīvais ogļūdeņražu ieguves areāls robežojas ar bijušo Adzes muižu, kuras apkārtnē nav mainījusies vairāku gadu simtu garumā, tādējādi lūdzot ogļūdeņražu izstrādes laikā saudzēt vērtīgo apkārtnes ainavu. Konkrētajā gadījumā Ziņojumā secināts, ka Adzes muižas vieta atrodas aptuveni 50m attālumā no Darbības vietas robežas. Kopumā, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, Ziņojumā secināts, ka ar ogļūdeņražu ieguvei plānotajiem papildus 3 urbumiem netiks radīta ietekme uz minētajiem teritorijas tuvākajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem.
- 6.4.7.5. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības norises vietā un tās tuvākajā apkārtnē neatrodas nozīmīgi rekreācijas un tūrisma objekti, turklāt Darbības vieta neatrodas arī tūrismam un rekreācijai nozīmīgās ainavu telpās un maršrutos, tādējādi secinot, ka ietekmes šādā kontekstā nav sagaidāmas. Norādīts, ka līdz šim tieši pats ogļūdeņražu

izpētes tehnoloģiskais laukums ir raisījis iedzīvotāju interesi un vēlmi teritoriju apmeklēt, taču kopumā vieta netiek izmantota tūrismā un rekreācijā.

**6.4.7.6. Novērtējis Ziņojumu un ekspertu sniegtos atzinumus, Birojs secina, ka pie nosacījuma, ja tiek ievēroti Ziņojumā ietvertie Paredzētās darbības risinājumi un rekomendētie ietekmes mazinošie pasākumi, nav sagaidāms, ka Paredzētā darbība atstās būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtnes dabas, ainavas un kultūrvēsturiskajiem resursiem. Līdz ar to Birojs attiecībā uz konkrēto ietekmes aspektu pārvaldību, ietekmes novēršanu vai mazināšanu nekonstatē tādas apstākļus, kas būtu par pamatu papildus nosacījumu noteikšanai.**

Rezumējoši Birojs secina, lai gan Ziņojums ietver arī neprecizitātes, tomēr kopumā Ierosinātāja ir novērtējusi gan darbības, kas veiktas bez savlaicīgi nodrošināta ietekmju novērtējuma (pēcpārbaude), gan ietekmes, kas vēl tikai sagaidāmas ar Paredzēto darbību saistītajos būtiskākajos aspektos. Šāda novērtējuma rezultātā secināms, ka nav pamata kopumā nepieļaut Ierosinātājas plānoto darbību, tomēr, balstoties uz šobrīd veikto novērtējumu, - atsevišķu aspektu kontekstā ir konstatējami darbības veikšanas ierobežojumi, kā arī nepieciešamība nodrošināt pasākumus konstatētās situācijas labojumam.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21.panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama.

Direktors

A.Lukšēvics

2017. gada 13. novembrī

